

PROGRAM DZIAŁALNOŚCI

**PODKARPACKIEGO OŚRODKA
DORADZTWA ROLNICZEGO
w BOGUCHWALE**

na 2016 rok

Opracował

DYREKTOR

mgr inż. Jerzy Jakubiec

Boguchwała, 2015 rok

SPIS TREŚCI

1. WSTĘP	4
1.1. Charakterystyka działalności Podkarpackiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego 4	
1.2. Definicje działań doradczych ujętych w Programie Działalności PODR w Boguchwale na rok 2016 r.	9
1.3. Struktura organizacyjna Podkarpackiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Boguchwale	11
1.4. Stan zatrudnienia w PODR	12
1.5. Zasięg działalności Podkarpackiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Boguchwale	13
1.6. Charakterystyka obszarów wiejskich i rolnictwa województwa podkarpackiego wg stanu na 2014 r.	14
2. DZIAŁALNOŚĆ NIEODPŁATNA	25
2.1. Prowadzenie szkoleń dla rolników i innych mieszkańców obszarów wiejskich	25
2.2. Prowadzenie działalności informacyjnej wspierającej rozwój produkcji rolniczej	36
2.3. Prowadzenie działalności w zakresie podnoszenia kwalifikacji zawodowych rolników i innych mieszkańców obszarów wiejskich	47
2.4. Udzielanie pomocy rolnikom i innym mieszkańcom obszarów wiejskich w zakresie sporządzania dokumentacji niezbędnej do uzyskania pomocy finansowej lub współfinansowanej ze środków pochodzących z funduszy Unii Europejskiej lub innych instytucji krajowych lub zagranicznych	48
2.5. Prowadzenie analiz rynku artykułów rolno-spożywczych i środków produkcji oraz gromadzenie i upowszechnianie informacji rynkowej w tym zakresie	51
2.6. Prowadzenie doświadczalnictwa odmianowego	53
2.7. Upowszechnianie metod produkcji rolniczej i stylu życia przyjaznego dla środowiska	55
2.8. Podejmowanie działań na rzecz zachowania dziedzictwa kulturowego	65
i przyrodniczego wsi, ekologicznego i funkcjonalnego zarządzania gospodarstwa rolnego	65
2.9. Upowszechnianie rozwoju agroturystyki i turystyki wiejskiej oraz prowadzenie promocji wsi jako atrakcyjnego miejsca wypoczynku	72
2.10. Współdziałanie w realizacji zadań wynikających z programów rolnośrodowiskowych oraz programów działań mających na celu ograniczenie odpływu azotu ze źródeł rolniczych	75
2.11. Prowadzenie analiz przemian w zakresie poziomu i jakości produkcji rolniczej i funkcjonowania gospodarstw rolnych oraz upowszechnianie wyników tych analiz w pracy doradczej	79
3. DZIAŁALNOŚĆ ODPŁATNA	82
3.1. Działalność szkoleniowa	82
3.2. Opracowywanie planów przedsięwzięć inwestycyjnych i wniosków kredytowych oraz kalkulacji rolniczych	82
3.3. Opracowanie planu nawożenia dla gospodarstwa rolnego	83
3.4. Opracowywanie wniosków i biznesplanów	83
4. DOSKONALENIE ZAWODOWE KADRY DORADCZEJ PODR W BOGUCHWALE	84

4.1. Udział pracowników w formach szkoleniowych organizowanych przez inne jednostki, tj. uczelnie, instytuty, ośrodki specjalistyczne (szkolenia, kursy zawodowe, kursy internetowe, konferencje, wystawy, studia podyplomowe itp.).....	84
4.2. Udział pracowników w szkoleniach organizowanych przez PODR	84
5. REALIZACJA DZIAŁAŃ PROW 2014-2020.....	85
6. WSPÓŁPRACA Z INSTYTUCJAMI, ORGANIZACJAMI OTOCZENIA ROLNICTWA MAJĄCA NA CELU POPRAWĘ KONKURENCYJNOŚCI GOSPODARSTW ROLNYCH ORAZ POPRAWĘ JAKOŚCI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW WSI	86
7. INNE ZADANIA ZLECONE.....	87
8. PROJEKTY	89

1. WSTĘP

1.1. Charakterystyka działalności Podkarpackiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego

Program działania Podkarpackiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Boguchwale na 2016 r. powstał w oparciu o Ustawę z dnia 22 października 2004 r. o jednostkach doradztwa rolniczego (Dz.U.2013, poz. 474).

PODR w Boguchwale jest samorządową wojewódzką osobą prawną i podlega Zarządowi Województwa Podkarpackiego. Ośrodek działa na podstawie:

- Ustawy z dnia 22 października 2004 r. o jednostkach doradztwa rolniczego (Dz.U.2013, poz. 474);
- Rozporządzenia MRiRW z dnia 4 grudnia 2009 r. w sprawie ramowego statutu wojewódzkich ośrodków doradztwa rolniczego (Dz.U.211, poz.1634);
- Uchwały nr XLII/801/10 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 25 stycznia 2010 r. w sprawie nadania statutu PODR w Boguchwale;
- Regulaminu Organizacyjnego PODR w Boguchwale, załącznika do Zarządzenia nr 22/2010 Dyrektora PODR z dnia 8 czerwca 2010 r.;
- Wewnętrznych aktów normatywnych dotyczących działalności Ośrodka.

Przy Podkarpackim Ośrodku Doradztwa Rolniczego w Boguchwale funkcjonuje Rada Społeczna Doradztwa Rolniczego, będąca organem opiniodawczo-doradczym Dyrektora Ośrodka. W skład Rady Społecznej zgodnie z ww. ustawą wchodzi 11 członków reprezentujących środowisko rolnicze, administrację rządową, administrację samorządową, naukę oraz szkoły rolnicze.

Celem Podkarpackiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Boguchwale jest prowadzenie doradztwa rolniczego obejmującego działania w zakresie rolnictwa, rozwoju wsi, rynków rolnych oraz wiejskiego gospodarstwa domowego, mającego na celu poprawę poziomu dochodów rolniczych oraz podnoszenie konkurencyjności rynkowej gospodarstw rolnych, wspieranie zrównoważonego rozwoju obszarów wiejskich, a także podnoszenie poziomu kwalifikacji zawodowych rolników i innych mieszkańców obszarów wiejskich.

Działania ww. realizowane będą poprzez:

- **działalność doradczą** (doradztwo rolnicze) – swoisty rodzaj edukacji rolniczej, polegającej na współdziałaniu partnerskim rolnika z doradcą rolniczym, zmierzającym do rozwiązania problemów zawodowych rolnika – znajdującego się bądź mogącego się znaleźć w określonej sytuacji problemowej oraz pozwalającym przygotować

rolnika do podejmowania skutecznych działań, zapobiegających niepowodzeniom w jego pracy we własnym gospodarstwie rolnym, a także nastawić i wdrożyć rolnika do samodzielnego rozpoznawania i rozwiązywania swoich problemów zawodowych;

- **działalność kształceniową** – świadome świadczenie rolnikom – klientom publicznej rolniczej organizacji doradczej różnych form kształcenia, w ramach procesów doskonalenia lub szkolenia zawodowego, będące odpowiedzią na ich potrzeby;
- **działalność informacyjną** – zespół czynności związanych z udostępnianiem informacji potrzebnych rolnikom – przedsiębiorcom w ich pracy we własnym gospodarstwie rolnym i spełniających możliwie najwyższe parametry jakościowe;
- **działalność upowszechnieniową** – sterowany przez publiczną rolniczą organizację doradczą przekaz informacji od źródła ich powstania do miejsca pełnego ich zastosowania w gospodarstwach zainteresowanych rolników.

Podkreślić należy, że działania realizowane przez PODR w Boguchwale wkomponowane są w obszary i cele strategiczne oraz priorytety rozwoju rolnictwa i obszarów wiejskich województwa podkarpackiego i wynikają z:

- realizacji Wspólnej Polityki Rolnej ze szczególnym uwzględnieniem Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020,
- Strategii Rozwoju Województwa Podkarpackiego 2020,
- Strategii Zrównoważonego Rozwoju Wsi, Rolnictwa i Rybactwa na lata 2012-2020 (Warszawa, 2012),
- zadań zmierzających do zaspokojenia potrzeb rolników i mieszkańców obszarów wiejskich woj. podkarpackiego.

Współpraca PODR w Boguchwale z rolnikami ma charakter trwały (wieloletni) wspierający stały rozwój gospodarstwa w oparciu o jego potencjał, sytuację na rynku i wykorzystanie różnych instrumentów wsparcia, a w szczególności jest otwarta na młodych rolników.

Pracownicy Ośrodka w nawiązaniu do roku 2015 kontynuować będą współpracę w zakresie działalności doradczej, szkoleniowej, informacyjnej i upowszechnieniowej, zapewniając kompleksowość usług doradczych i przekazywanie stosownych informacji rolniczych zgodnie ze szczegółowym tabelarycznym zestawieniem umieszczonym w dalszej części Programu Działania na rok 2016. Ponadto prowadzić będą działalność promocyjną Ośrodka, działalność wydawniczą, ale również działalność komercyjną.

Szczególną uwagę zwracać będziemy na nową perspektywę finansową na lata 2014-2020.

Podkarpacki Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Boguchwale w dalszym ciągu będzie realizował sześć priorytetów wyznaczonych dla unijnej polityki rozwoju obszarów wiejskich na lata 2014-2020 (PROW 2014-2020):

1. Ułatwianie transferu wiedzy i innowacji w rolnictwie i leśnictwie oraz na obszarach wiejskich;
2. Zwiększenie rentowności gospodarstw i konkurencyjności wszystkich rodzajów rolnictwa we wszystkich regionach oraz promowanie innowacyjnych technologii w gospodarstwach i zrównoważonego zarządzania lasami;
3. Wspieranie organizacji łańcucha żywnościowego, w tym przetwarzania i wprowadzania do obrotu produktów rolnych, dobrostanu zwierząt oraz zarządzania ryzykiem w rolnictwie;
4. Odtwarzanie, ochrona o wzbogacanie ekosystemów związanych z rolnictwem i leśnictwem;
5. Promowanie efektywnego gospodarowania zasobami i wspieranie przechodzenia w sektorach rolnych, spożywczych i leśnych na gospodarkę niskoemisyjną i odporną na zmiany klimatu;
6. Promowanie włączenia społecznego, zmniejszania ubóstwa oraz rozwoju gospodarczego na obszarach wiejskich.

PODR w Boguchwale będzie podejmował poddziałania zmierzające do realizacji ww. priorytetów:

1. Pomoc na rozpoczęcie działalności gospodarczej na rzecz młodych rolników (Premie dla młodych rolników);
2. Pomoc na rozpoczęcie działalności gospodarczej na rzecz działalności pozarolniczej na obszarach wiejskich (Restrukturyzacja małych gospodarstw);
3. Płatności dla rolników kwalifikujących się do wsparcia w ramach systemu dla małych gospodarstw (Płatności dla rolników przekazujących małe gospodarstwa);
4. Pomoc na inwestycje w gospodarstwach rolnych (typy operacji: Modernizacja gospodarstw rolnych, Inwestycje w gospodarstwach położonych na obszarach Natura 2000, Inwestycje w gospodarstwach położonych na obszarach OSN);
5. Wsparcie inwestycji w odtwarzanie gruntów rolnych i przywracanie potencjału produkcji rolnej zniszczonego w wyniku klęsk żywiołowych, w tym chorób zwierząt, niekorzystnych zjawisk klimatycznych i katastrof (Inwestycje odtwarzające potencjał produkcji rolnej);

6. Wsparcie inwestycji w środki zapobiegawcze w celu ograniczenia skutków prawdopodobnych klęsk żywiołowych, niekorzystnych zjawisk klimatycznych i katastrof (Inwestycje zapobiegające zniszczeniu potencjału produkcji rolnej);
7. Tworzenie grup i organizacji producentów w rolnictwie i leśnictwie.

Nadmienić należy, że PODR w Boguchwale przy realizacji zadań ujętych w Programie Działania Ośrodka na rok 2016 współpracował będzie z jednostkami, organizacjami i podmiotami wymienionymi w art. 5, ust. 2 ustawy o jednostkach doradztwa rolniczego.

Ponadto PODR w Boguchwale realizować będzie szereg zadań zleconych przez administrację rządową i samorządową. Wspomnieć należy również o zadaniach wynikających z zawartych umów i zobowiązań realizowanych na przestrzeni lat, które Ośrodek będzie kontynuował, mając na uwadze potrzeby mieszkańców obszarów wiejskich.

Program działalności PODR na 2016 r. został podzielony na kilka części dla wyrazistego zobrazowania planowanej działalności, a co za tym idzie podziału finansowania zadań realizowanych przez firmę.

Program działalności obejmuje:

- Wstęp
- Zadania realizowane nieodpłatnie
- Działalność odpłatną tzw. komercyjną
- Doskonalenie zawodowe kadry doradczej PODR w Boguchwale
- Realizacja Działań PROW 2014-2020
- Współpraca z instytucjami, organizacjami otoczenia rolnictwa mająca na celu poprawę konkurencyjności gospodarstw rolnych oraz poprawę jakości życia mieszkańców wsi
- Inne zadania zlecone
- Projekty

Podobnie jak w latach poprzednich, tworzenie Programu działalności PODR w Boguchwale na 2016 r. miało charakter oddolny. W opracowaniu i przygotowaniu Programu brali udział wszyscy pracownicy PODR.

Działy merytoryczne zaplanowały tematy do realizacji na 2016 r. Pracownicy terenowi w oparciu o rozpoznane potrzeby doradcze wśród mieszkańców obszarów wiejskich i na podstawie realizacji bieżących zadań określili ilościowy zapis. Następnie tematy wraz z ilością zostały w konsultacji z PZDR uwzględnione dla każdego doradcy.

Na Program działalności PODR na 2016 r. składają się Powiatowe Programy Działalności, na które z kolei składają się zadania przydzielone na każdego pracownika powiatu i gmin podległych.

Koordinacją zadań wynikających z przygotowania Programu działania na 2016 r. na podstawie otrzymywanych od wszystkich uczestników procesu Planowania zajmował się Dział Metodyki Doradztwa, Szkoleń i Wydawnictw.

Zadania zaplanowane przez Ośrodek będą realizowane i wdrażane zgodnie z systemem zarządzania jakością, normą 9001-2009 w zakresie szkoleń oraz doradztwa na rzecz zrównoważonego rozwoju obszarów wiejskich.

1.2. Definicje działań doradczych ujętych w Programie Działalności PODR w Boguchwale na rok 2016 r.

Szkolenie – kształtowanie prostych umiejętności i nawyków praktycznych, wymagających minimalnego przygotowania teoretycznego. Szkolenie jest procesem edukacyjnym, w którym najważniejsze jest zdobywanie lub doskonalenie umiejętności wspartych niezbędną wiedzą. Charakteryzuje się krótkim (od 2 do 5 godzin lekcyjnych) czasem trwania, a jego ramy czasowe bezpośrednio zależą od wyczerpującego przedstawienia zagadnień w ramach danego tematu. Szkolenie uznaje się za zrealizowane, jeżeli uczestniczy w nim co najmniej 5 osób.

Może być ono realizowane przy użyciu różnych środków i metod.

Kurs – pozaszkolna forma kształcenia o czasie trwania nie krótszym niż 30 godzin zajęć edukacyjnych, której ukończenie umożliwia uzyskanie lub uzupełnienie wiedzy ogólnej, umiejętności lub kwalifikacji zawodowych, realizowaną zgodnie z programem nauczania przyjętym przez organizatora kształcenia, którego uczestnik po zakończeniu otrzymuje zaświadczenie.

Seminarium – jest pozaszkolną formą kształcenia o czasie trwania nie krótszym niż 5 godzin zajęć edukacyjnych, której ukończenie umożliwia uzyskanie lub uzupełnienie wiedzy na określony temat, realizowaną zgodnie z programem nauczania przyjętym przez organizatora kształcenia.

Konkurs – to postępowanie mające na celu wyłonienie zwycięzcy bądź kilku zwycięzców spośród grupy najlepszych uczestników spełniających określone kryteria. Zasady przeprowadzenia konkursu oraz warunki ubiegania się o przyrzeczoną nagrodę określa organizator konkursu.

Pokaz żywieniowy – metoda polegająca na demonstrowaniu sposobów wzorowego wykonywania określonych czynności, związanych z przygotowywaniem racjonalnego żywienia. Pokaz łączy się z odpowiednimi objaśnieniami, wskazującymi jego cel oraz dotyczącymi demonstrowanych i nowych elementów prezentowanej pracy.

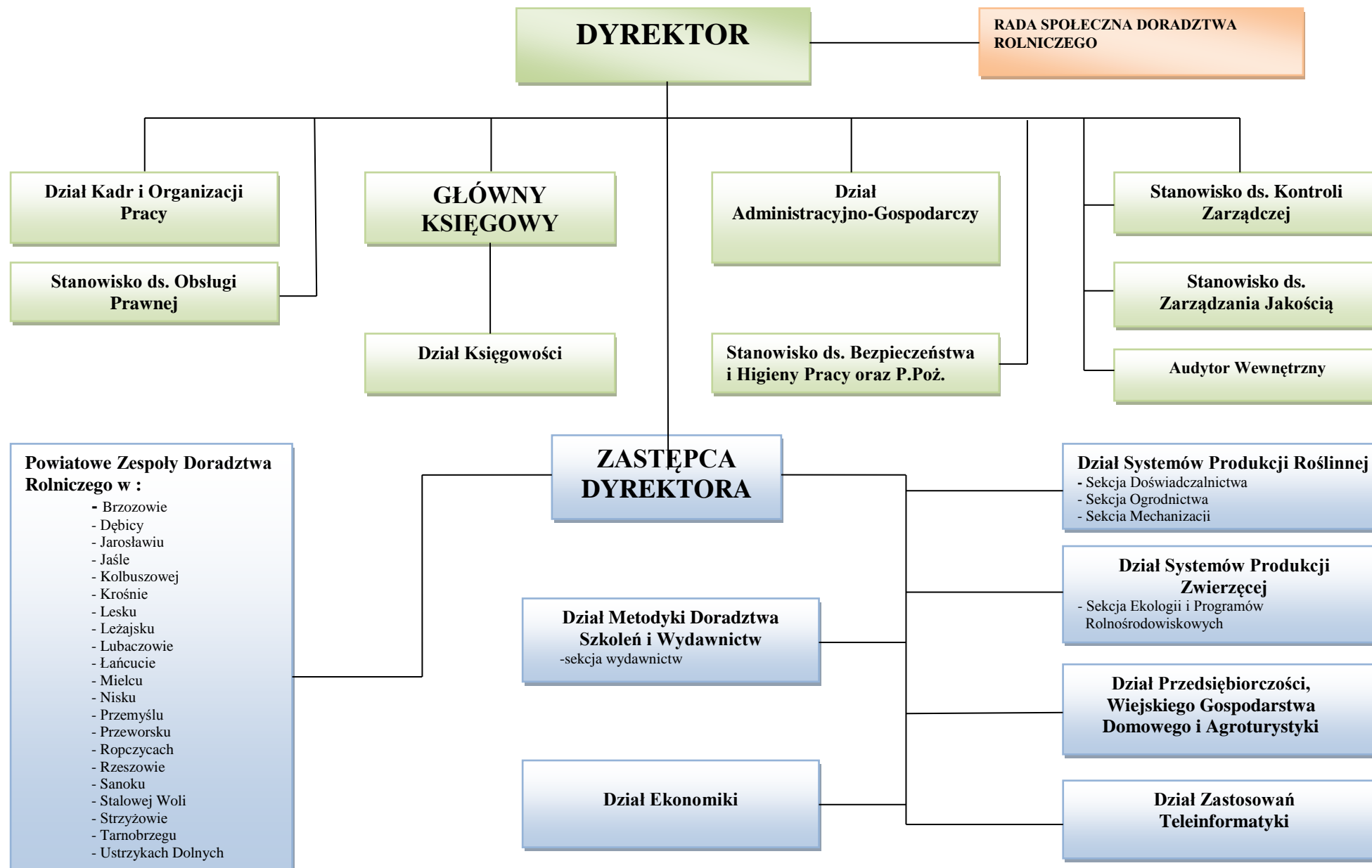
Pokaz realizowany jest przy udziale minimum 5 osób, czas pokazu uzależniony jest od specyfiki wykonywanych czynności dostosowanych do potrzeb i warunków określonej grupy uczestników pokazu.

Doradztwo – bezpośrednie współdziałanie doradcy z zainteresowanymi osobami, zmierzające do rozwiązania problemów oraz przygotowujące do podejmowania skutecznych działań w pracy oraz nabycia zdolności samodzielnego rozpoznawania i rozwiązywania swoich problemów.

Informacja – krótkie, bezpośrednie przekazanie określonej treści, które służy odbiorcy do podjęcia właściwych decyzji.

Upowszechnienie – proces sterowanego przez Ośrodek przekazu innowacji od źródła ich powstania do miejsca ich pełnego zastosowania w gospodarstwach zainteresowanych rolników.

1.3. Struktura organizacyjna Podkarpackiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Boguchwale

1.4. Stan zatrudnienia w PODR

Program działalności Podkarpackiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Boguchwale, realizować będzie załoga, gdzie według stanu na 30 października 2015 r., zatrudnionych jest 304 pracowników, w tym:

- Kadra kierownicza wyższego szczebla – 3 osoby,
- Kierownicy komórek organizacyjnych w centrali – 8 osób,
- Specjaliści, doradcy i pozostali pracownicy w centrali – 92 osoby,
- Kierownicy Powiatowych Zespołów Doradztwa Rolniczego – 21 osób,
- Specjaliści i doradcy w PZDR – 180 osób.

Lista doradców rolnośrodowiskowych z uprawnieniami obejmuje 89 pracowników, w tym w PZDR – 85, a w Ośrodku w Boguchwale – 4 pracowników.

Na krajowej liście doradców rolniczych jest 200 pracowników, w tym: w PZDR – 164 pracowników, a w Ośrodku w Boguchwale – 36 pracowników.

Ekspertami integrowanej produkcji jest 5 pracowników, w tym: w PZDR – 2 pracowników, a w Ośrodku w Boguchwale – 3 pracowników.

1.5. Zasięg działalności Podkarpackiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Boguchwale

1.6. Charakterystyka obszarów wiejskich i rolnictwa województwa podkarpackiego wg stanu na 2014 r.

Warunki występujące w przeszłości przyczyniły się do tego, że rolnictwo województwa podkarpackiego posiada własną specyfikę wyróżniającą się przede wszystkim dużym rozdrobnieniem agrarnym, nadmiarem zasobów siły roboczej oraz niską towarowością produkcji rolnej.

Występujące znaczne zróżnicowanie warunków przyrodniczo-glebowych sprawia, że produkcja rolnicza prowadzona jest zarówno na bardzo dobrych, jak i słabych glebach, w korzystnych i skrajnie niekorzystnych warunkach klimatycznych, na terenach nizinnych, podgórskich, a także górskich.

Średni wskaźnik waloryzacji rolniczej przestrzeni produkcyjnej wynosi 70,4 pkt. i jest wyższy od przeciętnego dla kraju, który wynosi 66,6 pkt.

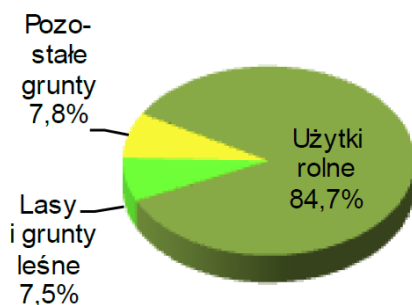
Czynnikiem obniżającym jakość gleb jest znaczne ich zakwaszenie. W woj. podkarpackim 84% gleb ma odczyn kwaśny, w tym 62% o $\text{pH} \leq 5,5$. Udział gleb koniecznie wymagających wapnowania wynosi 45%, w przypadku 29% gleb wapnowanie jest potrzebne lub wskazane.

UŻYTKOWANIE GRUNTÓW I POWIERZCHNIA ZASIEWÓW

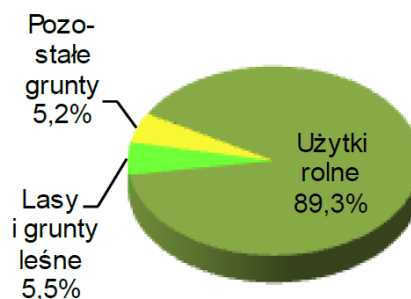
W ogólnej powierzchni województwa podkarpackiego wynoszącej 1784,6 tys. ha, w posiadaniu gospodarstw rolnych w 2014 r. znajdowało się 679,0 tys. ha, tj. 38,0% powierzchni województwa.

Struktura użytkowania gruntów w gospodarstwach rolnych w 2014 r.

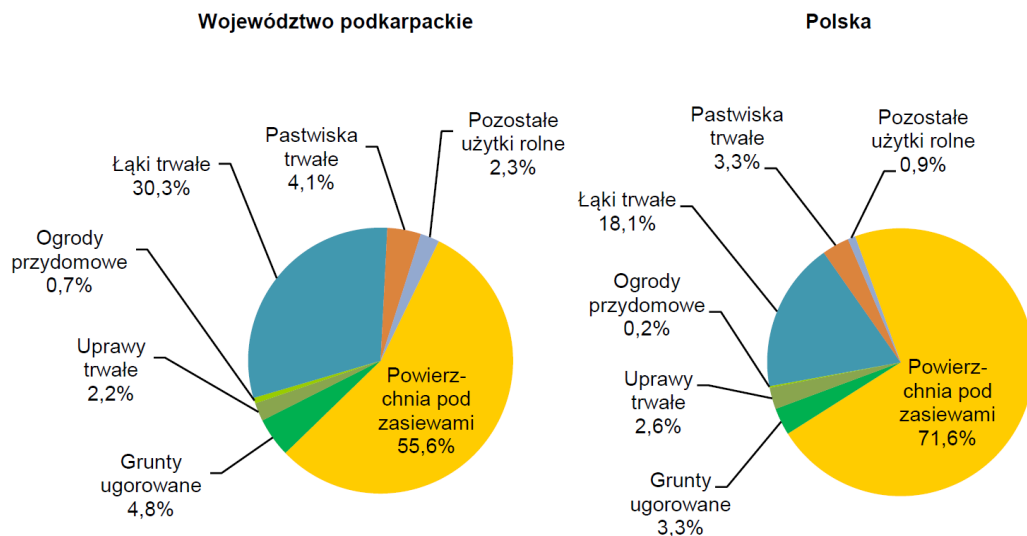
Województwo podkarpackie

Polska

Struktura użytków rolnych w gospodarstwach rolnych w 2014 r.

W 2014 r. liczba gospodarstw rolnych w województwie podkarpackim wynosiła 134,1 tys., z tego 133,9 tys. to gospodarstwa indywidualne.

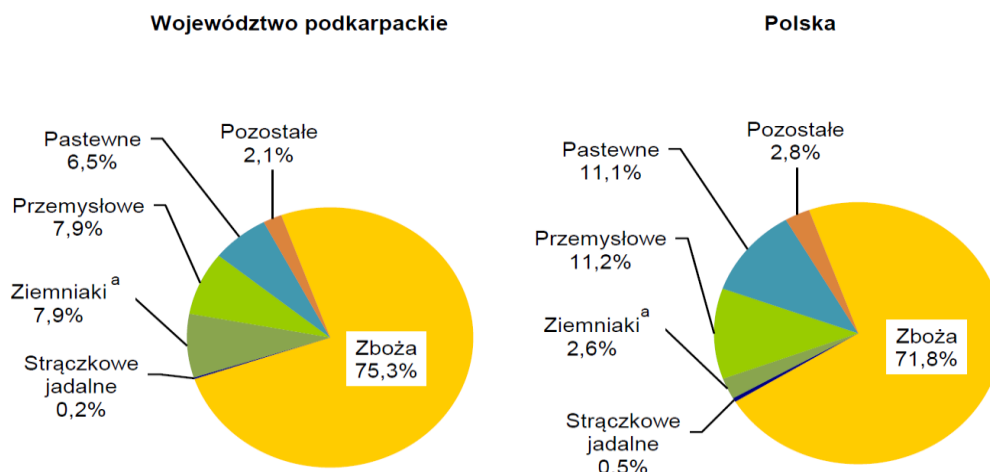
Struktura gospodarstw rolnych w 2014 r.

Grupy obszarowe użytków rolnych w ha	Gospodarstwa	
	w liczbach bezwzględnych	w %
Ogółem.....	134138	100,0
do 1 ha.....	4725	3,5
1 – 2.....	48005	35,8
2 – 3.....	28653	21,4
3 – 5.....	30059	22,4
5 – 10.....	16021	11,9
10 – 15.....	3072	2,3
15 – 20.....	974	0,7
20 – 30.....	998	0,7
30 – 50.....	804	0,6
50 ha i więcej.....	827	0,6

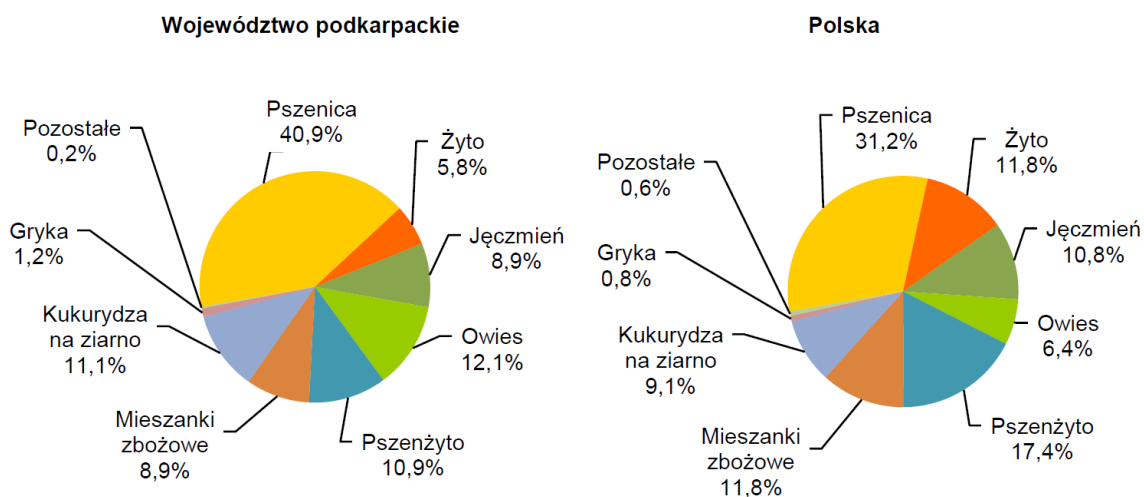
W strukturze gospodarstw rolnych dominują gospodarstwa o powierzchni użytków rolnych 2-5 ha – 43,8%, które także w powierzchni użytków rolnych miały największy udział (31,7% powierzchni użytków rolnych województwa). Mniej liczną grupę stanowiły gospodarstwa o powierzchni 1-2 ha użytków rolnych (analogicznie 35,8% i 12,4%). Gospodarstwa o powierzchni 5-10 ha użytków rolnych stanowiły 11,9% i gospodarowały na

18,6% użytków rolnych. Udział gospodarstw największych (powyżej 15 ha użytków rolnych) stanowił zaledwie 2,6% wszystkich gospodarstw, ale ich udział w powierzchni użytków rolnych wynosił 30,3%. Przeciętna powierzchnia użytków rolnych gospodarstwa rolnego w 2014 r. wynosiła 4,29 ha (w kraju 10,31 ha) i w porównaniu z 2013 r. zmniejszyła się o 0,11 ha (w kraju zwiększyła się o 0,09 ha).

Struktura zasiewów w 2014 r.

Udział powierzchni poszczególnych gatunków zbóż w ogólnej powierzchni zbóż w 2014 r.

PRODUKCJA ROŚLINNA

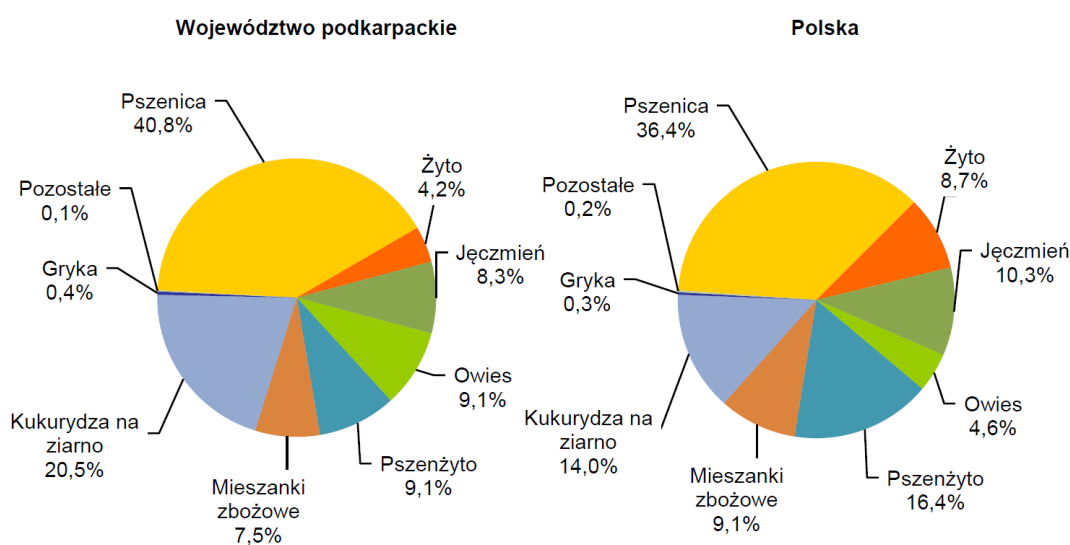
Według uogólnionych wyników badań 87,6 tys. gospodarstw indywidualnych stosowało nawozy mineralne, co stanowiło 65,7% ogółu gospodarstw indywidualnych posiadających użytki rolne w dobrej kulturze. Najwięcej gospodarstw stosowało nawożenie azotowe – 80,3% i wieloskładnikowe – 59,2%. Nawozy fosforowe stosowało 4,9% gospodarstw, potasowe – 2,1%. Nawozy wapniowe stosowało tylko 5,0% gospodarstw indywidualnych posiadających użytki rolne w dobrej kulturze rolnej.

Zużycie nawozów mineralnych (NPK) w roku gospodarczym 2013/2014 (w przeliczeniu na czysty składnik) wynosiło 46,1 tys. t i w porównaniu z poprzednim rokiem gospodarczym było wyższe o 5,3%. Zużycie w poszczególnych grupach nawozów przedstawiało się następująco:

- azotowe (N) – 24,8 tys. t, tj. o 2,0% więcej niż przed rokiem,
- fosforowe (P_2O_5) – 9,2 tys. t, tj. 13,7% więcej niż przed rokiem,
- potasowe (K_2O) – 12,1 tys. t, tj. o 6,4% więcej niż przed rokiem.

W przeliczeniu na 1 ha użytków rolnych zużycie nawozów mineralnych pod zbiory w 2014 roku wynosiło 80,1 kg NPK i było wyższe (o 6,9%) od poziomu nawożenia pod zbiory w 2013 roku. Przy średnim krajowym poziomie zużycia nawozów mineralnych w roku gospodarczym 2013/2014 wynoszącym 132,9 kg NPK na 1 ha użytków rolnych, zużycie tych nawozów w województwie podkarpackim było najniższe w kraju.

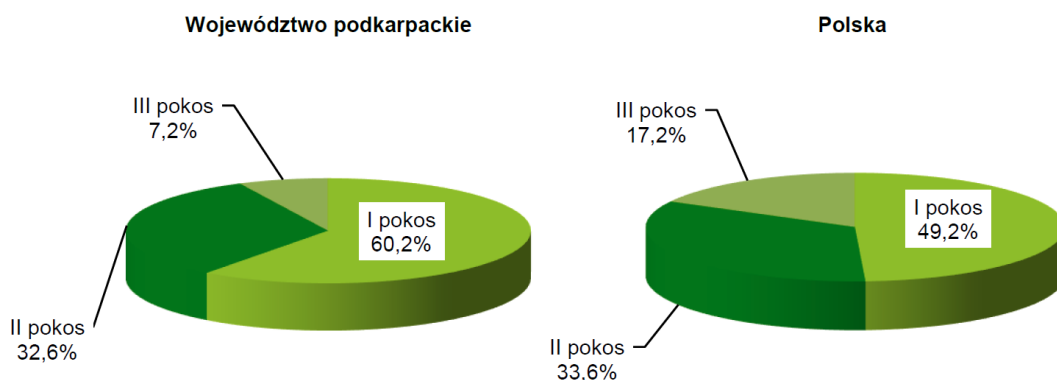
Udział zbiorów poszczególnych gatunków zbóż w zbiorach zbóż ogółem w 2014 r.

Powierzchnia trwałych użytków zielonych, tj. łąk i pastwisk trwałych w 2014 r. wyniosła 198,1 tys. ha i była o 7,5 tys. ha (o 3,7%) mniejsza niż w 2013 r.

Areał łąk trwałych w 2014 r. zajmował 174,4 tys. ha i zwiększył się o 2,5 tys. ha (o 1,5%) w stosunku do roku poprzedniego. Szacuje się, że powierzchnia łąk trwałych niewykorzystanych gospodarczo (czyli nieeksploatowanych, a także skoszonych, lecz niezebranych) w I pokosie wynosiła 40,6 tys. ha, tj. 23,3% ogólnej powierzchni łąk trwałych, w II pokosie – 50,3 tys. ha, tj. 28,9%, a w III pokosie – 88,0 tys. ha, tj. 50,4%.

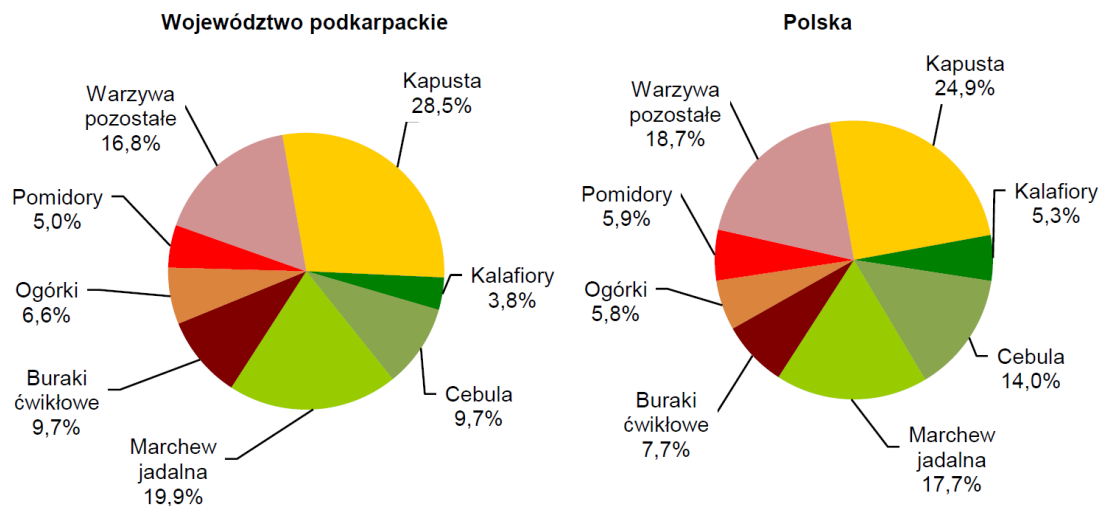
Udział zbiorów z poszczególnych pokosów w ogólnej produkcji siana z łąk trwałych w 2014 r.

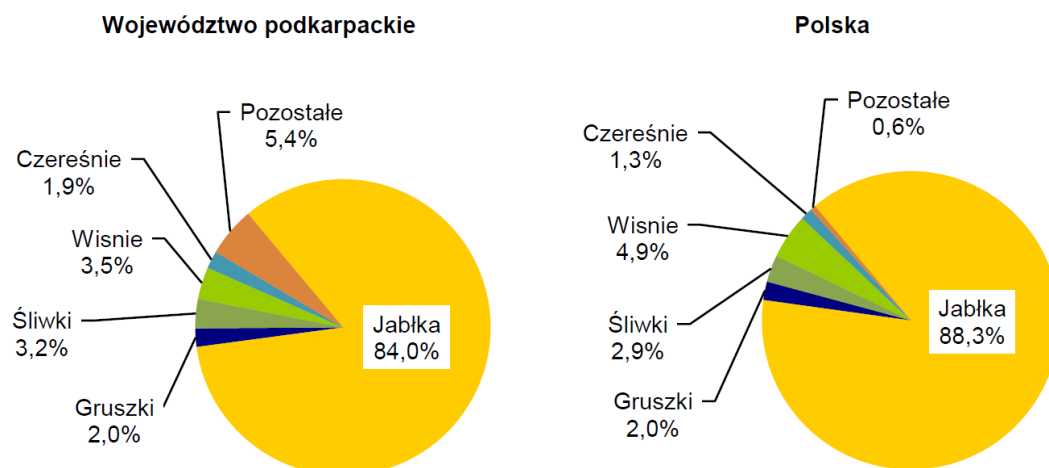
Średni plon trzech pokosów z łąk trwałych (w przeliczeniu na siano) wyniósł 30,7 dt/ha i w porównaniu z 2013 r. był niższy o 5,0 dt/ha, tj. o 14,0%. W pierwszym pokosie z łąk trwałych uzyskano średni plon wynoszący 18,5 dt/ha, tj. o 3,4 dt/ha (o 15,5%) mniej niż w roku poprzednim, w drugim pokosie – 10,0 dt/ha, tj. o 0,3 dt/ha (o 2,9%) mniej niż przed rokiem. Plon trzeciego pokosu wyniósł 2,2 dt/ha i był niższy o 1,4 dt/ha (o 38,9%) niż w 2013 r.

Produkcja siana z łąk trwałych łącznie z trzech pokosów wyniosła 535,2 tys. t i była o 12,9% niższa od produkcji sprzed roku.

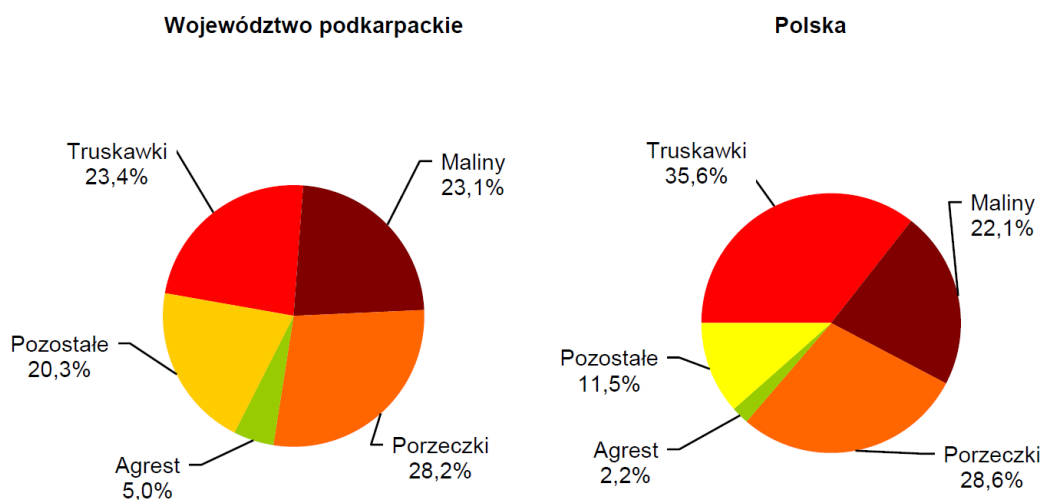
Struktura zbiorów warzyw gruntowych w 2014 r.

Struktura zbiorów owoców z drzew owocowych w 2014 r.

Struktura zbiorów owoców z krzewów owocowych i plantacji jagodowych w 2014 r.

Średnie plony z 1 ha w województwie podkarpackim w 2014 r., w porównaniu z uzyskanymi przeciętnymi plonami w kraju, były niższe w przypadku łąk trwałych – o 41,1%, rzepaku i rzepiku – o 17,2%, zbóż ogółem – o 11,7%. Uzyskane w województwie plony buraków cukrowych i ziemniaków były wyższe od średnich krajowych odpowiednio o 8,2% i o 4,3%.

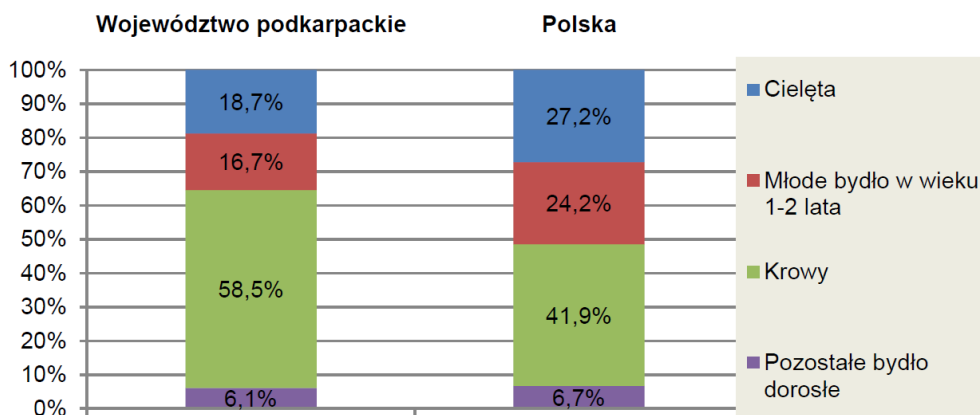
Zbiory zbóż ogółem w województwie podkarpackim w 2014 r. stanowiły 2,8% zbiorów zbóż ogółem w Polsce, co daje 14 miejsce w kraju, a zbiory rzepaku i rzepiku – 1,8% zbiorów krajowych (13 miejsce w kraju). Produkcja ziemniaków stanowiła 10,0% produkcji krajowej, co uplasowało województwo na 4 miejscu w kraju, a zbiory buraków cukrowych – 2,0% zbiorów krajowych (11 miejsce w kraju).

ZWIERZĘTA GOSPODARSKIE

W czerwcu 2014 r. pogłowie bydła ogółem w województwie liczyło 94,9 tys. szt., co stanowiło 1,6% pogłowia bydła w kraju. W porównaniu z 2013 r. liczebność stada zmniejszyła się o 1,8 tys. szt., tj. o 1,9%. W gospodarstwach indywidualnych było 91,0 tys. szt. bydła, co stanowiło 95,9% pogłowia bydła w województwie podkarpackim.

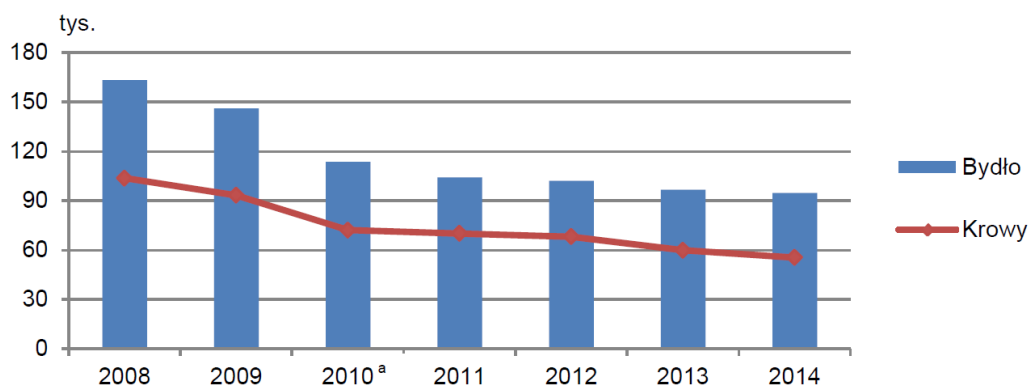
Struktura pogłowia bydła w 2014 r.

Stan w czerwcu

Pogłowie bydła, w tym krów

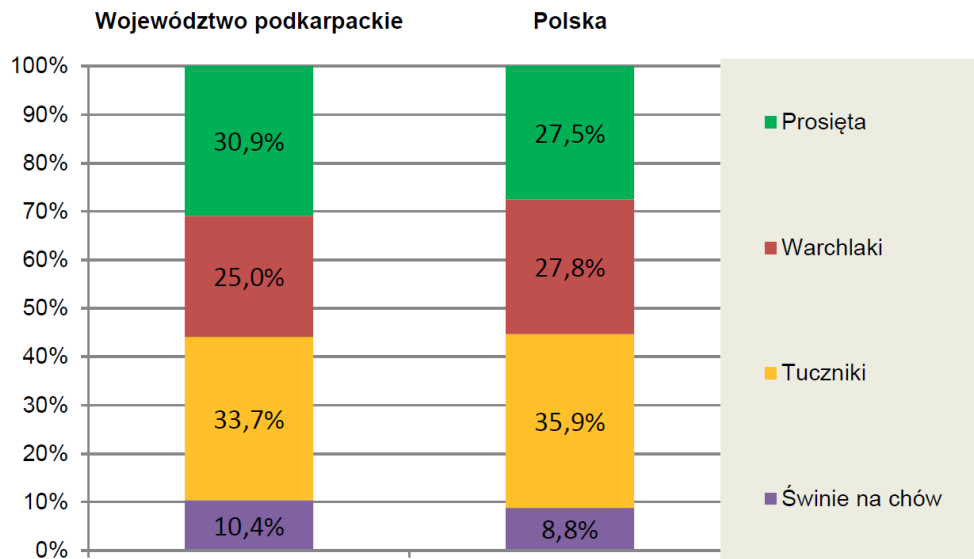
Stan w czerwcu

W czerwcu 2014 r. pogłowie świń ukształtowało się na poziomie 192,4 tys. szt., co stanowiło 1,6% pogłowia świń w kraju. W porównaniu z 2013 r. stado świń zwiększyło się o 9,8% (w Polsce odnotowano wzrost o 5,0%), w porównaniu ze stanem z marca 2014 r. było wyższe o 13,9 tys. szt. (o 7,8%).

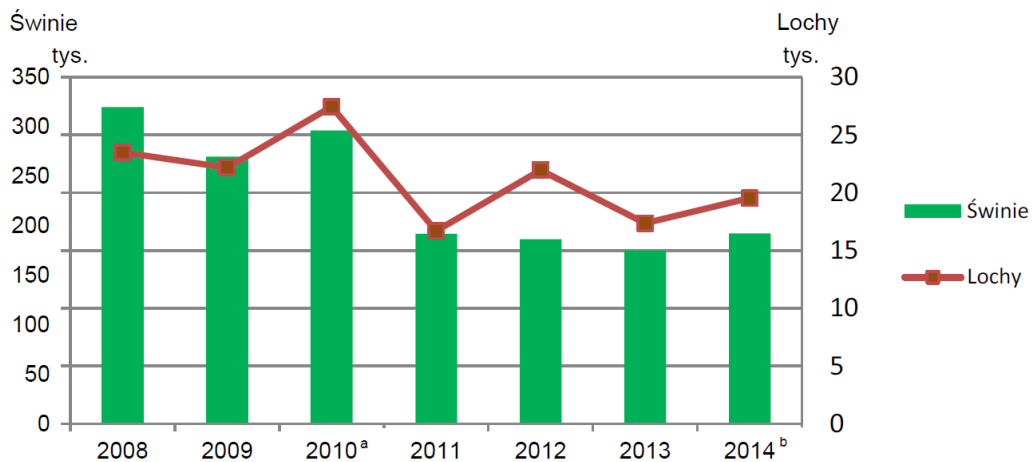
Struktura pogłowia świń w 2014 r.

Stan w czerwcu

Pogłowie świń, w tym loch

Stan na koniec lipca

Pogłowie owiec w czerwcu 2014 r. wyniosło 16,9 tys. szt. i w porównaniu z 2013 r. zwiększyło się o 0,5 tys. szt. (o 3,3%). Pogłowie owiec skoncentrowane było w gospodarstwach indywidualnych, które utrzymywały 95,3% wojewódzkiego pogłowia owiec. Udział macierek jednorocznych i starszych w ogólnej liczbie owiec wyniósł 49,0%, osiągając poziom 8,3 tys. szt. W porównaniu z 2013 r. liczebność stada macierek jednorocznych i starszych zwiększyła się o 0,4 tys. szt. (o 5,4%).

Udział województwa podkarpackiego w pogłowie owiec w kraju wyniósł 7,6%. Obsada owiec na 100 ha użytków rolnych wyniosła 2,9 szt. (w 2013 r. – 2,8 szt.), natomiast w kraju 1,5 szt. (w 2013 r. – 1,7 szt.).

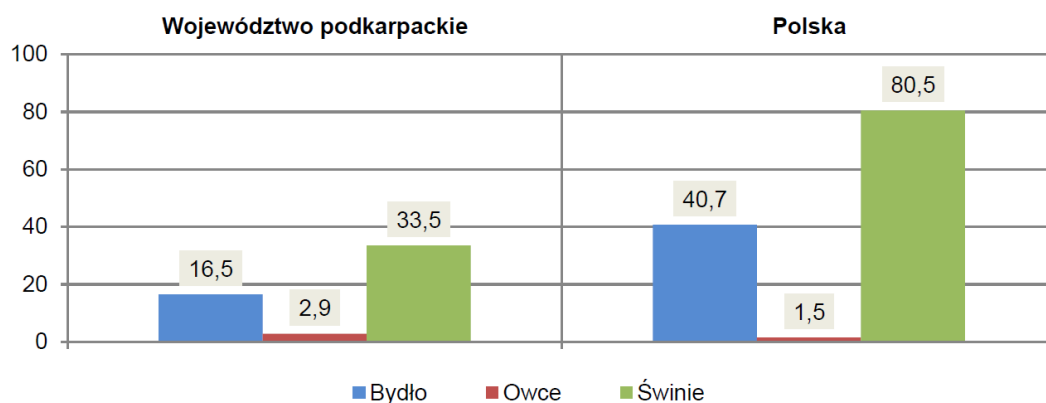
Pogłowie drobiu ogółem (w wieku powyżej 2 tygodni) w czerwcu 2014 r. liczyło 4,9 mln szt., a jego udział stanowił 3,3% pogłowia w Polsce. W porównaniu z 2013 r. pogłowie drobiu zmniejszyło się o 4,4% (w kraju wzrosło o 4,3%).

Drób kurzy stanowił 92,0% pogłowia drobiu ogółem, w tym nioski – 27,9% (w 2013 r. odsetek ten wyniósł odpowiednio: 92,9% i 30,1%).

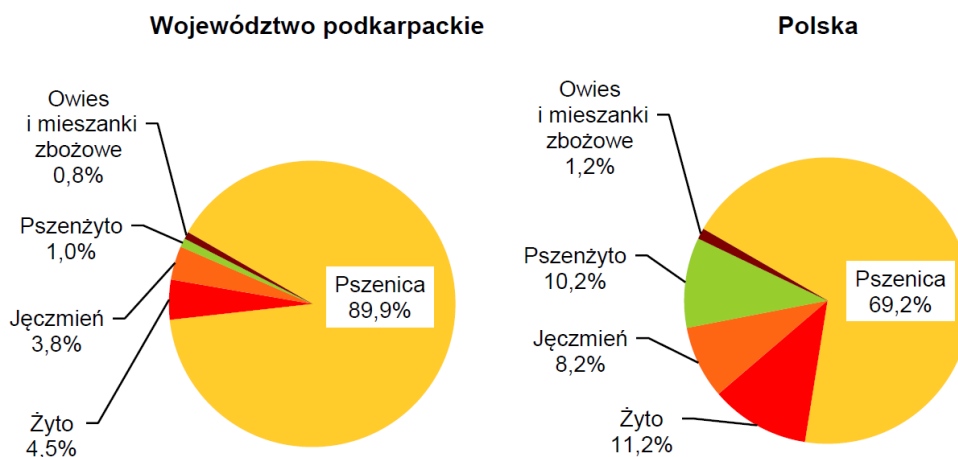
Średnio w województwie obsada drobiu kurzego na 100 ha użytków rolnych wyniosła 778,3 szt. (w 2013 r. – 809,0 szt.), a na 100 ha gruntów ornych – 1288,9 szt., natomiast w kraju odpowiednio: 892,0 szt. i 1191,9 szt.

Zwierzęta gospodarskie na 100 ha użytków rolnych

Stan w czerwcu

Struktura skupu żywca rzeźnego (w wadze żywej) w 2014 r.

Rolnictwo województwa podkarpackiego na tle kraju w 2014 r.

Stan w czerwcu

GOSPODARSTWA ROLNE O POWIERZCHNI UŻYTKÓW ROLNYCH POWYŻEJ 1 ha

Wyszczególnienie	Polska	Podkarpackie	Polska = 100%
Liczba gospodarstw w tys.	1381,6	129,4	9,4
w odsetkach – według powierzchni			
użytków rolnych	100,0	100,0	X
1-2 ha	18,9	37,1	196,3
2-5 ha	33,1	45,4	137,2
5-10 ha	22,4	12,4	55,4
10-15 ha	10,7	2,4	22,4
15 ha i więcej	14,9	2,8	18,8
Powierzchnia użytków rolnych w tys. ha	14536,2	571,3	3,9
w odsetkach – według powierzchni			
użytków rolnych	100,0	100,0	X
1-2 ha	2,6	12,5	480,8
2-5 ha	10,1	31,9	315,8
5-10 ha	15,0	18,7	124,7
10-15 ha	12,2	6,4	54,5
15 ha i więcej	60,1	30,5	50,7
Przeciętna powierzchnia użytków rolnych w gospodarstwie w ha	10,52	4,41	41,9

* źródło danych: materiały informacyjne „Rolnictwo w województwie podkarpackim w 2014 r.” (Urząd Statystyczny w Rzeszowie).

2. DZIAŁALNOŚĆ NIEODPŁATNA

2.1. Prowadzenie szkoleń dla rolników i innych mieszkańców obszarów wiejskich

2.1.1. Stosowanie nowoczesnych metod agrotechnicznych, hodowla oraz przetwórstwo rolno-spożywcze

Tematyka szkoleń wynika z zapotrzebowania producentów rolnych, strategii województwa podkarpackiego oraz priorytetów zawartych we Wspólnej Polityce Rolnej określonych w PROW na lata 2014-2020. Szkolenia uwzględniają główne kierunki produkcji towarowej w naszym województwie, tj. hodowlę i chów bydła mlecznego i mięsnego, trzody chlewnej, owiec i kóz prowadzone zarówno w sposób konwencjonalny, jak i ekologiczny. Istotnymi elementami szkoleń jest prowadzenie produkcji zwierzęcej w sposób zrównoważony przyjazny środowisku z zachowaniem dobrostanu zwierząt. Szkolenia uwzględniają również tematykę wynikającą z ustawy o ochronie zwierząt. Promowane też są alternatywne kierunki produkcji zwierzęcej oraz chów przydomowy głównie drobiu i zwierząt futerkowych.

Planowane szkolenia uwzględniają także stosowanie nowoczesnych metod agrotechnicznych w produkcji roślinnej. Szczególną uwagę zwracać będziemy na możliwości wprowadzania nowych rozwiązań technologicznych i technicznych w uprawach rolniczych, na promowanie proekologicznych metod produkcji oraz prowadzenie produkcji zgodnie z wymaganiami integrowanej ochrony roślin. Wskazywać będziemy na innowacyjne osiągnięcia w uprawie warzyw i nowych gatunków sadowniczych. W działalności szkoleniowej poruszamy również tematy związane z prowadzeniem pasiek, pożytków pszczelich i chorób pszczół.

Szkolenia prowadzone dla producentów towarowych uwzględniają problematykę zbytu wytworzonej w gospodarstwach produkcji, jak również zagadnienia przetwórstwa pierwotnego na poziomie gospodarstwa i zasady sprzedaży bezpośredniej oraz w formie organizacji producentów.

2.1.2. Rozwiązywanie problemów technologicznych i organizacyjno-ekonomicznych gospodarstw rolnych

W działalności szkoleniowej będziemy poruszać problematykę dostosowania gospodarstw rolnych do wymogów wzajemnej zgodności. Modernizując obiekty

inwentarskie, bazę magazynową oraz dostosowując park maszynowy do prowadzonej produkcji, rolnicy zmierzają do poprawy ekonomicznych efektów uzyskiwanych przez gospodarstwa rolne. Należy jednak mieć na uwadze, że realizacja celów ekonomiczno-produkcyjnych musi się ściśle wiązać z uwarunkowaniami wynikającymi z zasad cross compliance. Dlatego będą organizowane szkolenia mające na celu przedstawienie problemów jakie mogą zaistnieć w gospodarstwie w tej dziedzinie jego działalności, oraz wskazywanie na poprawne ich rozwiązywanie.

W zakresie uprawy warzyw i roślin ozdobnych będziemy zwracać uwagę na innowacje w uprawach ogrodniczych, podpowiadać rozwiązania problemów technologicznych, proponować alternatywne rozwiązania dla gospodarstw rolnych. Jednym z przykładów jest produkcja roślin ozdobnych jako alternatywa dla małoobszarowych gospodarstw ogrodniczych.

2.1.3. Rachunkowość w gospodarstwach rolnych

Efektywne zarządzanie gospodarstwem jest możliwe w oparciu o prowadzenie rachunkowości w gospodarstwie. Aby jednak móc dokonać właściwej analizy oraz wykorzystać te dane do podejmowania decyzji zarządczych w swoim gospodarstwie rolnik musi posiadać niezbędną wiedzę z zakresu ekonomiki oraz uwarunkowań prawnych związanych z funkcjonowaniem gospodarstwa rolnego. Szczególną uwagę będziemy zwracać na wymóg prowadzenia ewidencji przychodów i rozchodów obejmujących beneficjentów niektórych działań PROW 2014-2020. Upowszechnienie tej wiedzy odbędzie się poprzez szkolenia z tego zakresu.

2.1.4. Rolnictwo ekologiczne

W 2016 roku prowadzone będą w skali województwa podkarpackiego działania na rzecz rolnictwa ekologicznego, ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb szkoleniowych w zakresie obowiązujących procedur i wymogów oraz aspektów marketingu produktów ekologicznych (w tym wymogi jakościowe, oznakowanie, opakowanie). Istotne będzie, szkolenie rolników o aktualnych unijnych i krajowych aktach prawnych rolnictwa ekologicznego oraz nowym działaniu – Rolnictwo ekologiczne w PROW na lata 2014-2020.

2.1.5. Rozwój przedsiębiorczości na obszarach wiejskich

Celem rozwoju przedsiębiorczości na terenach wiejskich jest poprawa warunków życia mieszkańców oraz poprawa ich sytuacji dochodowej. Na szkoleniach poruszane będą zagadnienia dotyczące zasad rozpoczęcia prowadzenia działalności pozarolniczej, która może

być działalnością agroturystyczną lub gospodarczą. Omówione zostaną cechy podmiotów występujących na rynku o różnej osobowości prawnej oraz zasady rejestrowania zdarzeń gospodarczych. Materiał szkoleniowy zostanie opracowany w oparciu o najbardziej aktualne zapisy prawne właściwe dla terminu realizacji szkoleń.

Ponadto zostanie poruszony temat specyfiki zjawiska innowacyjności w przedsiębiorczości z uwagi na fakt, iż zwłaszcza mikroprzedsiębiorstwa są zróżnicowane pod względem aktywności innowacyjnej oraz potrzeb proinnowacyjnych.

Ważnym elementem rozwoju obszarów wiejskich jest ekonomia społeczna. Podczas szkoleń będziemy przybliżać jej definicję. Według niej za przedsiębiorstwo społeczne uznaje się działalność o celach głównie społecznych, której zyski w założeniu są reinwestowane w te cele lub we wspólnotę, a nie w celu maksymalizacji zysku lub zwiększenia dochodu udziałowców czy też właścicieli. Omówione zostaną kryteria społeczne i ekonomiczne, którymi powinny charakteryzować się inicjatywy wpisujące się w ekonomię społeczną.

2.1.6. Unowocześnianie wiejskiego gospodarstwa domowego

Działalność szkoleniowa w ramach tego zadania ma na celu podnoszenie standardów wiejskiego gospodarstwa domowego i jakości życia na obszarach wiejskich. Na szkoleniach będziemy poruszać tematy związane z zagospodarowaniem ogrodów przydomowych. Jednym ze sposobów jest uprawa ziół. Na szkoleniach będą omawiane zagadnienia związane z prawidłowym doбором gatunków roślin zielarskich, właściwą uprawą i pielęgnacją ziół. Uczestnicy szkoleń zapoznają się z właściwościami leczniczymi i kulinarnymi wybranych gatunków ziół.

Ponadto na szkoleniach będą poruszane zagadnienia bezpieczeństwa żywności, zagrożeń obecnych w żywności i ich wpływu na zdrowie człowieka (alergeny, GMO), wpływu składników i substancji dodatkowych na bezpieczeństwo żywności. Zainteresowanie oraz świadomość konsumentów dotycząca żywienia, jak i bezpieczeństwa żywności cały czas rośnie. Konsumenci chcą wiedzieć po jakie produkty sięgać i które wybierać.

2.1.7. Ubieganie się o przyznanie pomocy finansowanej lub współfinansowanej ze środków pochodzących z funduszy Unii Europejskiej lub innych instytucji krajowych, lub zagranicznych (poszczególne działania PROW 2014-2020)

Celem realizacji szkoleń w zakresie tych tematów będzie przygotowanie potencjalnych beneficjentów do wykorzystania środków pomocowych UE.

W szkoleniach wskazywać będziemy zasady wsparcia działań inwestycyjnych i produkcyjnych w ramach PROW 2014-2020 oraz z innych źródeł finansowych krajowych i zagranicznych. Szczególnie dużego zainteresowania ze strony rolników należy spodziewać się następującymi typami operacji w ramach działań PROW: „Restrukturyzacja małych gospodarstw” oraz „Modernizacja gospodarstw rolnych”.

2.1.8. Modernizacja gospodarstw rolnych, poprawa jakości artykułów rolno-spożywczych i ich przetwórstwa oraz wzmocnienie pozycji rolników na rynku

Rosnąca świadomość konsumentów, poszukiwanie żywności wysokiej jakości spowodowała, że na rynku artykułów rolno-spożywczych powstała nowa nisza produktów wyprodukowanych w oparciu o tradycyjne receptury, w małych, często rodzinnych przedsiębiorstwach. Szkolenia będą odpowiedzią na zapotrzebowanie na te produkty, skierowane do rolników zainteresowanych sprzedażą bezpośrednią i drobnym przetwórstwem.

Na szkoleniach przekazane będą obowiązujące regulacje dotyczące wymagań weterynaryjnych przy prowadzeniu produkcji niewielkich ilości przetworzonych i nieprzetworzonych produktów pochodzenia zwierzęcego (tj. małych ilości surowców pochodzenia zwierzęcego, mięsa z drobiu i królików poddanych ubojowi w gospodarstwie rolnym, zwierzyny łownej lub mięsa zwierząt łownych).

W ramach tego zadania PODR będzie prowadził szkolenia w zakresie tworzenia i funkcjonowania grup producenckich. Postaramy się przedstawić korzyści wynikające z udziału w grupie producentów.

2.1.9. Zarządzanie gospodarstwem rolnym

Bardzo ważnym czynnikiem wpływającym na podejmowanie najbardziej racjonalnych decyzji w zarządzaniu finansami gospodarstwa jest ukierunkowanie na marketing, aby wyprodukować towary, na które jest zapotrzebowanie i które będzie można sprzedać z zyskiem. Decyzję, co produkować rolnik powinien podejmować po analizie oczekiwań odbiorców. Bardzo ważnym czynnikiem jest zarówno znajomość przepisów podatkowych, i wiedza z zakresu ubezpieczeń majątkowych. Nabycie jej pomoże rolnikom zminimalizować ryzyko poniesienia strat w prowadzonej produkcji oraz pozwoli na efektywne gospodarowanie w oparciu o znajomość systemu podatkowego. W prowadzonych szkoleniach szczególna uwaga zostanie zwrócona na zagadnienia dotyczące podatku VAT oraz potrzebę korzystania z ubezpieczeń majątkowych.

2.1.10. Promocja produktów lokalnych i regionalnych

Wytwarzanie, ochrona i promocja żywności wysokiej jakości odgrywają w państwach Unii Europejskiej coraz większą rolę.

W szkoleniach przewidujemy zapoznanie uczestników z systemami ochrony i promocji produktów regionalnych i tradycyjnych, które potwierdzają wysoką jakość wyrobów rolno-spożywczych pochodzących z konkretnych regionów. Ze względu na dużą różnorodność produktów wprowadzanych na rynek, konsumenci oczekują jasnych i wyczerpujących informacji na temat jakości i pochodzenia produktów rolnych i artykułów spożywczych.

2.1.11. Metody produkcji rolniczej i stylu życia przyjaznych dla środowiska

Głównym celem szkoleń będzie podnoszenie świadomości rolników na temat minimalizowania zagrożeń i niebezpieczeństw wynikających ze stosowania środków ochrony roślin dla zdrowia ludzi, zwierząt i środowiska.

W tym zakresie planowane jest upowszechnianie wiedzy wśród rolników na temat niechemicznych metod zwalczania chwastów, chorób i szkodników w uprawach rolniczych i ogrodniczych, rozpowszechnianie wiedzy na temat wykorzystania metod: agrotechnicznej, hodowlanej, mechanicznej, fizycznej, biologicznej i kwarantannowej w ochronie roślin. Promowane będą przez Ośrodek zagadnienia związane z wykorzystaniem w gospodarstwie rolnym niekonwencjonalnych źródeł energii, głównie fotowoltaiki, kolektorów słonecznych i biomasy.

Z uwagi na prawie 40% udział trwałych użytków zielonych w strukturze użytków rolnych promowany będzie naturalny wypas zwierząt trawożernych jako element ochrony krajobrazu.

2.1.12. Działania na rzecz zachowania dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego wsi, ekologicznego i funkcjonalnego urządzenia gospodarstwa rolnego

W celu zachowania dziedzictwa kulturowego i kulinarnego Podkarpacki Ośrodek Doradztwa Rolniczego prowadzi będzie różnorodne działania. Pracownicy PODR planują współpracować z kołami gospodyń wiejskich, lokalnymi grupami działania, organizacjami NGO, lokalnymi stowarzyszeniami. Podczas szkoleń poruszana będzie tematyka dotycząca promocji produktów, budowania marki, możliwości wytwarzania i dystrybucji, łańcuchów dostaw pomiędzy rolnikiem a ostatecznym konsumentem. Istotnym zagadnieniem w działalności szkoleniowej będą gospodarstwa edukacyjne.

2.1.13. Upowszechnianie rozwoju agroturystyki i turystyki wiejskiej oraz prowadzenie promocji wsi jako atrakcyjnego miejsca wypoczynku

Agroturystyka i turystyka wiejska to działalność ciesząca się coraz większą popularnością. Szkolenia przewidują zapoznanie uczestników z zasadami prowadzenia tych działalności z uwzględnieniem wymogów formalno-prawnych i zasad rozliczeń finansowych. Prowadzący poruszają kwestie różnic pomiędzy tymi rodzajami usług, wskażą najważniejsze elementy decydujące o osiągnięciu powodzenia. Podczas szkoleń doradcy zaprezentują dobre przykłady pozarolniczej działalności w zakresie turystyki wiejskiej.

2.1.14. Realizacja zadań wynikających z programów rolnośrodowiskowych oraz programów działań mających na celu ograniczenia odpływu azotu ze źródeł rolniczych

Program rolnośrodowiskowo-klimatyczny skierowany jest do producentów rolnych, którzy chcą przyczynić się do poprawy jakości środowiska i zachowania walorów przyrodniczych obszarów wiejskich. Szkolenia z zakresu tego działania promują praktyki przyczyniające się do zrównoważonego gospodarowania gruntami (w celu ochrony gleb, wód i klimatu), ochronę cennych siedlisk przyrodniczych i zagrożonych gatunków ptaków, różnorodność krajobrazu oraz ochronę zagrożonych zasobów genetycznych lokalnych roślin i zwierząt gospodarskich, a także ochronę różnorodności krajobrazu.

2.1.15. PROW 2014-2020

Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 przewiduje wsparcie między innymi inwestycji realizowanych w gospodarstwach rolnych. Organizowane będą szkolenia z tego zakresu dla przyszłych beneficjentów, podczas których szczegółowo zostaną omówione warunki pozyskiwania środków na ich przyszły rozwój i zwiększenie konkurencyjności.

Zestawienie szkoleń planowanych na 2016 rok

Lp.	Szkolenia dla rolników i innych mieszkańców obszarów wiejskich, w szczególności w zakresie:	Liczba realizacji formy zadania	Odpowiedzialny
	SZKOLENIA	1778	
1.	Stosowanie nowoczesnych metod agrotechnicznych, hodowla oraz przetwórstwo rolno-spożywcze	567	Kierownik Działu SPR, SPZ, PWGDIA
a.	Technologia uprawy warzyw gruntowych	15	Kierownik Działu SPR
b.	Technologia uprawy roślin sadowniczych	7	
c.	Nowe odmiany w uprawie warzyw gruntowych	8	
d.	Nowe gatunki, odmiany w uprawie roślin sadowniczych	7	
e.	Poprawa wielkości i jakości plonu roślin ogrodnich przez stosowanie środków ochrony, nawozów i nawadnianie	7	
f.	Nowości w uprawie roślin ozdobnych i w szkółkarstwie	7	

Lp.	Szkolenia dla rolników i innych mieszkańców obszarów wiejskich, w szczególności w zakresie:	Liczba realizacji formy zadania	Odpowiedzialny
g.	Nowoczesna gospodarka pasieczna	7	
h.	Doskonalenie pastwiska pszczelego	2	
i.	Zwalczanie chorób i szkodników pszczół	2	
j.	Promowanie prawidłowej technologii uprawy zbóż	79	
k.	Promowanie prawidłowej technologii uprawy roślin oleistych	22	
l.	Promowanie prawidłowej technologii uprawy ziemniaków	64	
ł.	Promowanie prawidłowej technologii uprawy kukurydzy	34	
m.	Promowanie prawidłowej technologii uprawy roślin bobowatych	60	
n.	Promowanie prawidłowej technologii uprawy poplonów i roślin pastewnych	31	
o.	Promowanie prawidłowej technologii uprawy buraka	3	
p.	Promowanie prawidłowej gospodarki na użytkach zielonych	58	
r.	Przetwórstwo mięsa w gospodarstwach rolnych	4	Kierownik Działu SPZ
s.	Przetwórstwo mleka w gospodarstwach rolnych	7	
t.	Towarowa produkcja wieprzowiny	24	
u.	Towarowa produkcja mleka	27	
w.	Towarowa produkcja żywca wołowego	27	
x.	Towarowa produkcja jaj	2	
y.	Towarowa produkcja żywca drobiowego	3	
z.	Towarowa produkcja królików	2	
aa.	Towarowa produkcja wysokiej jakości jagnięciny i koźlęciny	3	
bb.	Chów przydomowy drobiu i produkcja jaj	19	
cc.	Wymogi ustawy o ochronie zwierząt	23	
dd.	Trawy pastewne źródłem pokarmowym zwierząt gospodarskich	5	
ee.	Wybrane problemy przetwórstwa w gospodarstwie domowym: – Dobra Praktyka Higieniczna i Produkcyjna przy produkcji żywności w warunkach domowych z wykorzystaniem surowców z własnych upraw	8	Kierownik Działu PWGDiA
2.	Rozwiązywanie problemów technologicznych i organizacyjno-ekonomicznych gospodarstw rolnych	34	Kierownik Działu SPR, SPZ, E
a.	Rozwiązywanie problemów technologicznych i organizacyjno-ekonomicznych gospodarstw wynikających z potrzeby przestrzegania zasad cross compliance	21	Kierownik Działu E
b.	Innowacje w uprawach warzywniczych i sadowniczych	3	Kierownik Działu SPR
c.	Produkcja roślin ozdobnych jako alternatywa dla małoobszarowych gospodarstw ogrodniczych	9	
d.	Dobór sprzętu rolniczego do eksploatacji w gospodarstwach rolnych	1	
3.	Rachunkowość w gospodarstwach rolnych	51	Kierownik Działu E
a.	Zarządzanie gospodarstwem rolnym z uwzględnieniem wyników rachunkowości rolnej PL FADN	8	Kierownik Działu E
b.	Ewidencja przychodów i rozchodów w gospodarstwie w świetle działań PROW 2014-2020	43	
4.	Rolnictwo ekologiczne	34	Kierownik Działu SPZ
a.	Podstawy prawne prowadzenia gospodarstwa ekologicznego	21	Kierownik Działu SPZ
b.	Warunki chowu i hodowli zwierząt w gospodarstwach ekologicznych	5	
c.	Metody zapobiegania występowania chorób i szkodników w uprawach ekologicznych	6	

Lp.	Szkolenia dla rolników i innych mieszkańców obszarów wiejskich, w szczególności w zakresie:	Liczba realizacji formy zadania	Odpowiedzialny
d.	Przydomowa hodowla gęsi w oparciu o zasady chowu ekologicznego	1	
e.	Towarowa hodowla dziczyzny w oparciu o zasady chowu ekologicznego	1	
5.	Rozwój przedsiębiorczości na obszarach wiejskich	15	Kierownik Działu PWGDiA
a.	Przedsiębiorczość na obszarach wiejskich	3	Kierownik Działu PWGDiA
b.	Innowacyjność jako istotny element rozwoju przedsiębiorczości na obszarach wiejskich – nowe możliwości	10	
c.	Ekonomia społeczna ważnym elementem rozwoju obszarów wiejskich	2	
6.	Unowocześnianie wiejskiego gospodarstwa domowego	51	Kierownik Działu PWGDiA
a.	Zioła w ogrodzie przydomowym	21	Kierownik Działu PWGDiA
b.	Żywność a bezpieczeństwo zdrowotne	30	
7.	Ubieganie się o przyznanie pomocy finansowanej lub współfinansowanej ze środków pochodzących z funduszy Unii Europejskiej lub innych instytucji krajowych, lub zagranicznych (poszczególne działania PROW 2014-2020)	512	Kierownik Działu E, PWGDiA, SPZ
a.	Zasady wejścia i realizacji działania „Rolnictwo ekologiczne”	22	Kierownik Działu SPZ
b.	Zasady wejścia i realizacji programu rolnośrodowiskowo-klimatycznego	100	
c.	Zmiany w programie rolnośrodowiskowo- klimatycznym	19	
d.	Zmiany w działaniu „Rolnictwo ekologiczne”	2	
e.	Zasady korzystania ze wsparcia dla przedsiębiorczości na obszarach wiejskich w ramach instrumentów dostępnych poprzez LGD	8	Kierownik Działu PWGDiA
f.	Zasady korzystania ze wsparcia w ramach instrumentów dostępnych programów operacyjnych na lata 2014-2020.	49	
g.	Premia dla młodych rolników	34	Kierownik Działu E
h.	Modernizacja gospodarstw rolnych	54	
i.	Restrukturyzacja małych gospodarstw	129	
j.	Płatności bezpośrednie	95	
8.	Modernizacja gospodarstw rolnych, poprawa jakości artykułów rolno-spożywczych i ich przetwórstwa oraz wzmocnienie pozycji rolników na rynku	39	Kierownik Działu PWGDiA, SPZ
a.	Technologiczne i rynkowo-prawne aspekty wytwarzania serów w gospodarstwach rolnych	4	Kierownik Działu SPZ
b.	Uwarunkowania formalno-prawne sprzedaży produktów pochodzących z gospodarstw w świetle nowych zapisów prawnych	30	Kierownik Działu PWGDiA
c.	Tworzenie i funkcjonowanie grup producentów – jako wzmocnienie pozycji producentów rolnych w łańcuchu żywnościowym na współczesnym rynku rolnym	5	
9.	Zarządzanie gospodarstwem rolnym	52	Kierownik Działu E
a.	Zarządzanie gospodarstwem rolnym w oparciu o orientację rynkową	2	Kierownik Działu E
b.	Ubezpieczenia w rolnictwie	30	
c.	Podatek VAT w rolnictwie	20	
10.	Promocja produktów lokalnych i regionalnych	17	Kierownik Działu PWGDiA
a.	Żywność tradycyjna i regionalna – wyroby o gwarantowanej jakości.	17	Kierownik Działu PWGDiA

Lp.	Szkolenia dla rolników i innych mieszkańców obszarów wiejskich, w szczególności w zakresie:	Liczba realizacji formy zadania	Odpowiedzialny
11.	Metody produkcji rolniczej i stylu życia przyjaznych dla środowiska	138	Kierownik Działu SPR, SPZ, PWGDiA, Gł. specjal. ds. bhp
a.	Ogólne zasady integrowanej ochrony roślin w aspekcie obowiązującego prawa	47	Kierownik Działu SPR
b.	Integrowana ochrona i produkcja w uprawach ogrodniczych	4	
c.	Niechemiczne metody ograniczania szkodliwości agrofagów w uprawach rolniczych	13	
d.	Wykorzystanie odnawialnych źródeł energii (fotowoltaika, energia słońca, wiatru, wody, biomasy)	26	Gł. specjal. ds. bhp
e.	Chów bydła, owiec i kóz w oparciu o użytki zielone	15	Kierownik Działu SPZ
f.	Wypas naturalny jako element ochrony krajobrazu.	8	
g.	Prawidłowa gospodarka na użytkach zielonych.	22	Kierownik Działu SPR
h.	Tworzenie grup i organizacji producentów	3	Kierownik Działu PWGDiA
12.	Działania na rzecz zachowania dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego wsi, ekologicznego i funkcjonalnego urzędnienia gospodarstwa rolnego	43	Kierownik Działu PWGDiA, SPR
a.	Gospodarstwa edukacyjne – innowacyjnym kierunkiem przedsiębiorczości zapewniającym trwałość dziedzictwa kulturowego i kulinarnego regionu	33	Kierownik Działu PWGDiA
b.	Trawnik elementem architektury domów, obiektów sportowych i rekreacyjnych	10	Kierownik Działu SPR
13.	Upowszechnianie rozwoju agroturystyki i turystyki wiejskiej oraz prowadzenie promocji wsi jako atrakcyjnego miejsca wypoczynku	21	Kierownik Działu PWGDiA
a.	Gospodarstwo agroturystyczne a turystyka wiejska – podobieństwa i różnice w zakresie wymogów formalno-prawnych i rozliczeń finansowych	21	Kierownik Działu PWGDiA
14.	Realizacja zadań wynikających z programów rolnośrodowiskowych oraz programów działań mających na celu ograniczenia odpływu azotu ze źródeł rolniczych	15	Kierownik Działu SPZ
a.	Gospodarowanie na obszarze Natura 2000	3	Kierownik Działu SPZ
b.	Gospodarowanie na obszarach zagrożonych erozją i jej zapobieganie	12	
15.	PROW 2014-2020 (ogólnie)	189	Kierownik Działu E, SPZ
a.	Wsparcie organizacyjne i inwestycyjne dla producentów trzody chlewnej w ramach PROW 2014-2020	21	Kierownik Działu SPZ
b.	Wsparcie inwestycyjne i organizacyjne dla producentów drobnego inwentarza w ramach PROW 2014-2020	14	
c.	Wsparcie organizacyjne i inwestycyjne dla producentów mleka w ramach PROW 2014-2020	23	
d.	Wsparcie organizacyjne i inwestycyjne dla producentów owiec i kóz w ramach PROW 2014-2020	16	
e.	Wsparcie organizacyjne i inwestycyjne dla producentów wołowiny w ramach PROW 2014-2020	21	
f.	Możliwości oraz zasady wsparcia rozwoju gospodarstw rolnych z udziałem środków finansowych w ramach działań PROW 2014-2020	94	Kierownik Działu E

W roku 2016 Podkarpacki Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Boguchwale oprócz szkoleń, organizował będzie seminaria mające na celu zwiększenie dochodów

podkarpackiego rolnika, podniesienie konkurencyjności rynkowej gospodarstw rolnych, wspieranie zrównoważonego rozwoju obszarów wiejskich oraz podniesienie poziomu kwalifikacji zawodowych rolników i innych mieszkańców obszarów wiejskich.

W ramach tego zadania planujemy organizację 19 seminariów.

Wykaz seminariów planowanych na 2016 r.

L.p.	Seminaria dla rolników i innych mieszkańców obszarów wiejskich, w szczególności w zakresie:	Liczba realizacji formy zadania	Okres realizacji (kwartał)	Odpowiedzialny
	SEMINARIA	19		
1.	Stosowanie nowoczesnych metod agrotechnicznych, hodowla oraz przetwórstwo rolno-spożywcze	7		
a.	Konferencja sadownicza	1	IV	Kierownik Działu SPR
b.	Konferencja rośliny ozdobne	1	IV	
c.	Nowe technologie w produkcji roślinnej	1	I	
d.	Technologiczno-ekonomiczne aspekty produkcji trzody chlewnej	1	I	Kierownik Działu SPZ
e.	Optymalne technologie w produkcji mleka	1	I	
f.	Przetwórstwo mięsa w gospodarstwach rolnych.	1	I	
g.	Przetwórstwo produktów rolnych w gospodarstwie – nowa możliwość dywersyfikacji dochodów rolniczych	1	II	Kierownik Działu PWGDiA
2.	Rozwiązywanie problemów technologicznych i organizacyjno-ekonomicznych gospodarstw rolnych	Nie planuje się do realizacji w 2016 r.		
3.	Rachunkowość w gospodarstwach rolnych	1		
a.	Rachunkowość rolna PL FADN	1	IV	Kierownik Działu E
4.	Rolnictwo ekologiczne	1		
a.	Uprawa warzyw w gospodarstwach ekologicznych	1	IV	Kierownik Działu SPZ
5.	Rozwój przedsiębiorczości na obszarach wiejskich	1		
a.	Ekonomia społeczna, a rozwój obszarów wiejskich	1	I	Kierownik Działu PWGDiA
6.	Unowocześnianie wiejskiego gospodarstwa domowego	2		
a.	Kobieta innowacyjna	1	I	Kierownik Działu PWGDiA
b.	Żywnienie a zdrowie	1	I	
7.	Ubieganie się o przyznanie pomocy finansowanej lub współfinansowanej ze środków pochodzących z funduszy Unii Europejskiej lub innych instytucji krajowych, lub zagranicznych	Nie planuje się do realizacji w 2016 r.		
8.	Modernizacja gospodarstw rolnych, poprawa jakości artykułów rolno-spożywczych i ich przetwórstwa oraz wzmocnienie pozycji rolników na rynku	Nie planuje się do realizacji w 2016 r.		
9.	Zarządzanie gospodarstwem rolnym	1		
a)	Wprowadzanie innowacji technicznych i technologicznych w gospodarstwach rolnych.	1	I	Kierownik Działu E

L.p.	Seminaria dla rolników i innych mieszkańców obszarów wiejskich, w szczególności w zakresie:	Liczba realizacji formy zadania	Okres realizacji (kwartał)	Odpowiedzialny
10.	Promocja produktów lokalnych i regionalnych	Nie planuje się do realizacji w 2016 r.		
11.	Metody produkcji rolniczej i stylu życia przyjaznych dla środowiska	3		
a.	Integrowana ochrona warzyw	1	I	Kierownik Działu SPR
b.	Tworzenie i funkcjonowanie grup producentów – jako wzmocnienie pozycji producentów rolnych w łańcuchu żywnościowym na współczesnym rynku rolnym	1	I	Kierownik Działu PWGDiA
c.	Wykorzystanie odnawialnych źródeł energii	1	II	Gł. specjal. ds. bhp
12.	Działania na rzecz zachowania dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego wsi, ekologicznego i funkcjonalnego urzędu gospodarczego rolnego	Nie planuje się do realizacji w 2016 r.		
13.	Upowszechnianie rozwoju agroturystyki i turystyki wiejskiej oraz prowadzenie promocji wsi jako atrakcyjnego miejsca wypoczynku	Nie planuje się do realizacji w 2016 r.		
14.	Realizacja zadań wynikających z programów rolnośrodowiskowych oraz programów działań mających na celu ograniczenia odpływu azotu ze źródeł rolniczych	Nie planuje się do realizacji w 2016 r.		
15.	PROW 2014-2020	3		
a.	Innowacyjność w praktycznym zastosowaniu przy budowaniu łańcuchów powiązań członków grupy operacyjnej działających w ramach SIR w kontekście korzystania ze wsparcia w ramach działania „Współpraca” wdrażanego poprzez PROW 2014-2020	1	IV	Kierownik Działu PWGDiA
b.	Wsparcie działalności na obszarach wiejskich w świetle PROW 2014-2020	1	I	Kierownik Działu E
c.	Trwałe użytki zielone w aspekcie Wspólnej Polityki Rolnej	1	IV	Kierownik Działu SPR

2.2. Prowadzenie działalności informacyjnej wspierającej rozwój produkcji rolniczej

Prowadzenie działalności informacyjnej w zakresie:

2.2.1. Technologia produkcji roślinnej

W zakresie technologii produkcji roślinnej będziemy przekazywać informacje m.in. z zakresu stosowania środków ochrony roślin, materiału siewnego, ogrodnictwa, pszczelarstwa. Ochrona roślin jest istotnym elementem technologii produkcji roślinnej decydującej o plonowaniu roślin, w którego realizacji szczególnego znaczenia nabiera wiedza, doświadczenie i umiejętności rolników stosujących chemiczne środki ochrony roślin w swoich gospodarstwach.

Rolnicy będą informowani na temat efektywności stosowania kwalifikowanego materiału siewnego i sadzeniakowego w swoich gospodarstwach. Postęp w hodowli nowych odmian pozwala rolnikom na dobór w danym gatunku odpowiedniej odmiany uwzględniający kierunek produkcji i warunki glebowo-klimatyczne oraz gwarantuje wysoki plon o odpowiedniej jakości. Przygotowywane będą informacje na temat punktów, w których rolnicy zaopatrzyć się mogą w materiał siewny i sadzeniakowy. Udzielane będą informacje o systemie dopłat do materiału siewnego.

Na bieżąco przygotowywane będą informacje o możliwościach sprzedaży płodów rolnych zarówno na lokalnych rynkach, targowiskach, jak i w punktach skupu.

Z zakresu ogrodnictwa będziemy informować o nowych, innowacyjnych technologiach uprawy warzyw, nowych gatunkach upraw sadowniczych, nowych gatunków i odmian roślin ozdobnych. Wprowadzanie nowych odmian jest jednym z czynników poprawiających wydajność i jakość plonu, tolerancję na choroby i szkodniki. Nowe odmiany uwzględniają wymagania rynku.

Początkującym pszczelarzom będziemy przekazywać informacje w zakresie przepisów prawnych, lokalizacji pasiek, charakterystyk różnych typów uli, systemów gospodarowania, sprzętu pasiecznego, pozyskiwania produktów pszczelich. Ponadto w Izbie Edukacji Pszczelarskiej PODR w Boguchwale będziemy prezentować wybrane pożytki pszczele pod względem wydajności i atrakcyjności dla pszczół. Rolnicy będą mogli zapoznać się ze środkami farmakologicznymi dostępnymi w kraju oraz naturalnymi preparatami do zwalczania chorób i szkodników pszczół.

2.2.2. Technologia produkcji zwierzęcej

W zakresie technologii produkcji zwierzęcej będziemy udzielać rolnikom informacji nt. możliwości zbytu zwierząt i produktów pochodzenia zwierzęcego, obowiązujących cen oraz parametrów jakościowych. Duży nacisk położony zostanie na warunki utrzymania zwierząt, ich dobrostan oraz obowiązki posiadaczy zwierząt w zakresie ich identyfikacji i rejestracji. Celem poprawy genetyki utrzymywanych zwierząt informować będziemy hodowców o możliwości zakupu najlepszego materiału hodowlanego bydła, trzody chlewnej, owiec, kóz, królików i drobiu. Udzielać będziemy hodowcom informacji w zakresie stosowania profilaktyki, aby zapobiec chorobom zwierząt hodowlanych.

Działalność informacyjna uwzględnia publikację i dystrybucję materiałów wynikających z ustawodawstwa krajowego i UE oraz zasad wsparcia w ramach PROW.

2.2.3. Ekologia i Ochrona Środowiska

Województwo podkarpackie ze względu na swoją przyrodniczą i społeczną specyfikę stanowi dobre miejsce do rozwoju rolnictwa ekologicznego opartego na wykorzystaniu praw rządzących przyrodą, bez stosowania nawozów sztucznych i chemicznych środków ochrony roślin. Rolników zainteresowanych rolnictwem ekologicznym będziemy informować o zasadach przestawiania gospodarstwa na ekologiczne metody produkcji oraz o wymogach obowiązujących w ekologicznej produkcji roślinnej i zwierzęcej.

Rolnictwo wywiera największy wpływ na zanieczyszczenia wód powierzchniowych i podziemnych, stąd problem ograniczenia negatywnego wpływu na jakość wód traktowany jest priorytetowo w ochronie środowiska. Informować będziemy rolników i hodowców nt. gospodarowania nawozami naturalnymi co powinno przełożyć się na zmniejszenie zanieczyszczenia wody, a także zmniejszyć uciążliwe zapachy z produkcji zwierzęcej, aby nie powodować konfliktów wśród mieszkańców obszarów wiejskich.

2.2.4. Przedsiębiorczość, Wiejskie Gospodarstwo Domowe i Agroturystyka

Celem rozwoju przedsiębiorczości na terenach wiejskich jest poprawa warunków życia mieszkańców oraz poprawa ich sytuacji dochodowej. W planowanej działalności informacyjnej będziemy wskazywać możliwości uzyskania wsparcia finansowego na działalność pozarolniczą. Będziemy informować o zasadach rozpoczęcia i prowadzenia działalności w zakresie agroturystyki i turystyki wiejskiej, przybliżać zasady prowadzenia sprzedaży bezpośredniej, obowiązujące regulacje dotyczące wymagań higieniczno-sanitarnych w sprzedaży nieprzetworzonych produktów pochodzenia roślinnego.

W działalności informacyjnej planujemy uwzględnić tematykę tworzenia grup producenckich- oraz korzyści wynikających z ich tworzenia.

Ponadto będziemy przekazywać informacje na temat możliwości prowadzenia zagród edukacyjnych jako rodzaju dywersyfikacji dochodów gospodarstwa. Ważnym elementem będą również działania na rzecz ochrony dziedzictwa kulturowego i edukacji zrównoważonego rozwoju.

2.2.5. PROW 2014-2020

W zakresie możliwości wsparcia finansowego oraz zobowiązań wynikających z korzystania ze środków unijnych w ramach PROW 2014-2020 na rozwój gospodarstw będzie prowadzona działalność informacyjna skupiona przede wszystkim na przekazaniu rolnikom i mieszkańcom wsi podstawowych informacji o istniejących formach wsparcia ich działalności (dotacje, premie, płatności). Przekazywanie informacji będzie odbywać się poprzez różne formy: telefonicznie, w bezpośrednim kontakcie z rolnikiem zarówno w biurze, jak i podczas pobytu w gospodarstwie, a także za pośrednictwem strony internetowej PODR. Efektem prowadzonej działalności informacyjnej będzie przekazanie tej wiedzy jak największej liczbie rolników, co zwiększy dostępność tych środków dla większego grona zainteresowanych.

2.2.6. Ekonomia

Działalność w tym zakresie będzie obejmowała w szczególności informowanie o możliwościach ubiegania się o płatności bezpośrednio z uwzględnieniem rodzajów tych płatności o jakie może ubiegać się rolnik w odniesieniu do prowadzonego gospodarstwa. Realizacja takiej formy jest uzasadniona tym, że przyznawanie płatności odbywa się zgodnie z zasadami Wspólnej Polityki Rolnej, która uległa ciągłym zmianom. Dlatego zdecydowana większość obecnych jak i przyszłych beneficjentów ma trudności z wychwyceniem tych zmian w kryteriach dostępu do poszczególnych rodzajów płatności w danym roku i potrzebuje pełnej informacji z tego zakresu.

Ponadto będą przekazywane informacje z zakresu funkcjonowania podatków i ubezpieczeń w rolnictwie ponieważ znajomość tych przepisów zwłaszcza podatkowych to istotny czynnik w zarządzaniu gospodarstwem. W szczególności bardzo ważne jest posiadanie wiedzy na tematy dotyczące podatku VAT. Istotnym zagadnieniem są również ubezpieczenia w rolnictwie zwłaszcza te obowiązkowe, dlatego przekazywanie informacji

z tego zakresu będzie prowadzone w kierunku zabezpieczenia się przed negatywnymi skutkami zdarzeń losowych, szczególnie tych o charakterze klęskowym.

Przekazywane będą również informacje dotyczące zasad preferencyjnego kredytowania rolnictwa z uwzględnieniem wymogów stawianych w poszczególnych liniach kredytowych.

2.2.7. Inne

W związku z corocznie zwiększającą się liczbą szkód wyrządzonych przez zwierzyne łowną oraz strat spowodowanych niekorzystnymi warunkami atmosferycznymi istnieje zapotrzebowanie wśród rolników na informację o możliwości ubiegania się o odszkodowanie z tego tytułu.

Rozpowszechniana będzie również informacja na temat prowadzonej w gospodarstwach rolników rachunkowości rolnej PL FADN oraz potrzeby konieczności prowadzenia ewidencji przychodów i rozchodów w gospodarstwach rolników, którzy skorzystali ze wsparcia w ramach niektórych typów operacji nakładających taki obowiązek na nich.

Prowadzenie działalności wydawniczej

Podkarpacki Ośrodek Doradztwa Rolniczego planuje w 2016 roku wydanie kolorowego czasopisma „**Podkarpackie Wiadomości Rolnicze**”. Miesięcznik skierowany jest do rolników, mieszkańców wsi, pracowników samorządów terytorialnych, administracji terenowej, instytucji obsługi rolnictwa, banków itp. Na jego łamach chcemy podejmować aktualną tematykę z zakresu innowacyjności, technologii produkcji roślinnej i zwierzęcej, rolnictwa ekologicznego, przedsiębiorczości na obszarach wiejskich, przetwórstwa, marketingu, agroturystyki i turystyki wiejskiej, ekonomii społecznej, a także dziedzictwa kulturowego.

Chcemy informować o ciekawych inicjatywach w regionie, sposobach pozyskiwania środków finansowych z funduszy unijnych, poruszać problematykę polskiego sektora rolnego w warunkach integracji z Unią Europejską oraz problemy mieszkańców wsi. Co miesiąc będziemy podawać notowania cenowe produktów rolniczych.

Łączny nakład gazety wyniesie 36 300 egzemplarzy. W ciągu roku wydanych zostanie 11 numerów czasopisma, w tym numer wakacyjny lipiec-sierpień łączony.

Z broszur merytorycznych zaplanowano 10 tematów o łącznym nakładzie 7330 sztuk, natomiast z ulotek tematycznych również 10 tematów o łącznym nakładzie 3100 sztuk. Ponadto planowane jest wydanie folderu promującego działalność PODR w nakładzie 5000 sztuk oraz kalendarza w nakładzie 350 sztuk.

W ramach największych imprez organizowanych przez Ośrodek, tj. Dni Otwartych Drzwi połączonych z XVIII Regionalną Wystawą Zwierząt Hodowlanych oraz Jesienną Giełdą Ogrodniczą wydane zostaną trzy katalogi informacyjne w nakładzie łącznym 700 sztuk.

Według potrzeb zaplanowano opracowanie i druk zaproszeń, plakatów, dyplomów, zaświadczeń oraz innych materiałów promocyjnych. Zostanie zapewniona obsługa fotograficzna szkoleń, konferencji oraz imprez organizowanych i współorganizowanych przez PODR. Przewidziano także informowanie rolników i mieszkańców obszarów wiejskich o najważniejszych zagadnieniach na stronie internetowej Ośrodka.

Prowadzenie działalności informacyjnej w mediach, na stoiskach informacyjnych

Podkarpacki Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Boguchwale prowadził będzie w 2016 roku działalność informacyjną w mediach. W celu dotarcia do jak największej liczby odbiorców będziemy udzielać informacji na wybrane tematy w audycjach radiowych, telewizyjnych oraz przygotowywać artykuły do innych wydawnictw.

Ponadto Ośrodek planuje aktywnie uczestniczyć w organizacji imprez o zasięgu lokalnym i regionalnym np. dożynkach gminnych, powiatowych i innych imprezach promocyjno-handlowych. W ramach imprez organizowane będą stoiska informacyjne PODR w Boguchwale, gdzie prezentowana będzie działalność Ośrodka. Ponadto na stoiskach tych planowana jest działalność informacyjna skierowana do rolników i mieszkańców obszarów wiejskich.

W 2016 roku planowane jest rozstrzygnięcie konkursu fotograficznego „Cztery pory roku na Podkarpaciu”.

Zestawienie liczbowe nieodpłatnych form informacyjnych planowanych na 2016 rok

Lp.	Forma i zakres tematyczny	Liczba realizacji formy zadania/ Nakład	Czas realizacji (kwartał)	Odpowiedzialny/ Autor
	INFORMACJE w zakresie:	53460		
	Technologia produkcji roślinnej	11676		Kierownik Działu SPR
1.	Stosowanie środków ochrony roślin	6186		Kierownik Działu SPR
a.	Dobór preparatów do zwalczania agrofagów	1764		
a1)	Termin stosowania	867		
a2)	Dawka środka ochrony roślin	897		
b.	Technika wykonywania zabiegów środkami ochrony roślin	2188		
b1)	Warunki stosowania środków ochrony roślin	649		
b2)	Kalibracja opryskiwaczy	305		

Lp.	Forma i zakres tematyczny	Liczba realizacji formy zadania/ Nakład	Czas realizacji (kwartał)	Odpowiedzialny/ Autor
b3)	Atestacja sprzętu przeznaczonego do stosowania środków ochrony roślin	533		
b4)	Zasady sporządzania cieczy użytkowej	414		
b5)	Eksploatacja opryskiwaczy	287		
c.	BHP przy ochronie roślin	2234		
c1)	BHP dla ludzi i środowiska przy stosowaniu środków ochrony roślin	722		
c2)	Bezpieczne magazynowanie i przewożenie środków ochrony roślin	707		
c3)	Postępowanie z pustymi opakowaniami po środkach ochrony roślin	805		
2.	Materiał siewny	1009		
a.	Informacje o punktach sprzedaży materiału siewnego roślin rolniczych	1009		
3.	Informacje o możliwości sprzedaży i punktach skupu płodów rolnych	1100		
a)	Punkty sprzedaży	574		
b)	Punkty skupu	526		
4.	Nowe rozwiązania techniczne w produkcji rolniczej	690		
a.	Dobór maszyn i urządzeń w rolnictwie	690		
5.	Ogrodnictwo	2691		
a.	Warzywnictwo	932		
a1)	Technologie uprawy warzyw	306		
a2)	Odmiany warzyw	272		
a3)	Ochrona warzyw przed chorobami, szkodnikami, chwastami	354		
b.	Sadownictwo	576		
b1)	Alternatywne gatunki w sadownictwie	177		
b2)	Innowacyjność w uprawach sadowniczych	128		
b3)	Ochrona upraw sadowniczych przed chorobami, szkodnikami, chwastami	271		
c.	Rośliny ozdobne	573		
c1)	Dobór gatunków i odmian roślin ozdobnych do ogrodów przydomowych	313		
c2)	Ochrona roślin ozdobnych przed chorobami, szkodnikami, chwastami	260		
d.	Pszczelarstwo	610		
d1)	Zwalczanie chorób i szkodników pszczoł	241		
d2)	Zakładanie pasieki	152		
d3)	Pożytki pszczele	217		
	Technologia produkcji zwierzęcej	9759		Kierownik Działu SPZ
1.	Uwarunkowania i możliwości zbytu zwierząt i produktów pochodzenia zwierzęcego	196		Kierownik Działu SPZ
2.	Warunki utrzymania zwierząt:	2758		
a.	Obowiązujące wymogi utrzymania zwierząt – przestrzeganie zasad wzajemnej zgodności	1729		
b.	Profilaktyka chorób zakaźnych:	577		
c.	Choroba Aujeszkiego	197		
d.	Ptasia grypa	132		

Lp.	Forma i zakres tematyczny	Liczba realizacji formy zadania/ Nakład	Czas realizacji (kwartał)	Odpowiedzialny/ Autor
e.	ASF	123		Kierownik Działu SPZ
4.	Postępowanie ze zwierzętami gospodarskimi i domowymi wynikające z ustawy o ochronie zwierząt	468		
5.	Warunki utrzymania zwierząt	688		
6.	Obowiązująca dokumentacja	357		
7.	Transport i ubój	149		
8.	System Identyfikacji i Rejestracji Zwierząt	804		
9.	Zasady BHP przy obsłudze zwierząt	394		
10	Poprawa genetyki utrzymywanych zwierząt – możliwości zakupu materiału hodowlanego bydła, koni, świń, owiec, kóz i drobnego inwentarza	321		
11.	Profilaktyka chorób w chowie i hodowli:	1771		
a.	bydła	596		
b.	koni	91		
c.	owiec i kóz	137		
d.	królików	129		
e.	drobiu	271		
f.	świń	547		
12.	Zasady dobrostanu zwierząt w produkcji	1853		
a.	trzody chlewnej	689		
b.	wołowiny i mleka	755		
c.	owczarskiej	124		
d.	drobiarskiej	165		
e.	koni	47		
f.	królików	73		
	Ekologia i Ochrona Środowiska	4115		
1.	Rolnictwo ekologiczne:	1322		
a.	Zasady przedstawiania gospodarstwa na metody ekologiczne	429		
b.	Zgłoszenie do jednostki certyfikującej	239		
c.	Uzyskanie zgody na stosowanie materiału nieekologicznego	194		
d.	Zgoda na odstępowania od warunków produkcji ekologicznej	195		
e.	Obrót produktami ekologicznymi	265		
2.	Ochrona przyrody na obszarach wiejskich:	1661		
a.	Zasady gospodarowania na obszarach Natura 2000	534		
b.	Rozmieszczenie obszarów Natura 2000 w województwie	277		
c.	Zapobieganie niekorzystnemu oddziaływaniu produkcji rolnej na środowisko naturalne	403		
d.	Zachowanie bioróżnorodności	447		
3.	Stan istniejących stanowisk barszczu Sosnowskiego na terenie gminy.	179		Kierownik Działu SPR
4.	Gospodarowanie zgodnie z wymogami ochrony środowiska	441		Kierownik Działu SPZ

Lp.	Forma i zakres tematyczny	Liczba realizacji formy zadania/ Nakład	Czas realizacji (kwartał)	Odpowiedzialny/ Autor
5.	Możliwości wykorzystania w gospodarstwie odnawialnych źródeł energii /fotowoltaika, energia słońca, wiatru, wody, biomasy/	512		Gł. specjal. ds. bhp
	Przedsiębiorczość, Wiejskie Gospodarstwo Domowe i Agroturystyka	5754		Kierownik Działu PWGDiA
1.	Możliwości uzyskania wsparcia finansowego na działalność pozarolniczą w ramach poszczególnych działań:	1999		Kierownik Działu PWGDiA
a.	Premia dla rozpoczynających działalność pozarolniczą	728		
b.	Przetwórstwo i marketing produktów rolnych	427		
c.	Współpraca	120		
d.	Rozwój przedsiębiorczości – rozwój usług rolniczych	518		
e.	Tworzenie grup i organizacji producentów	206		
2	Zasady rozpoczęcia i prowadzenia działalności w zakresie agroturystyki i turystyki wiejskiej	888		
3	Zasady rozliczeń zdarzeń gospodarczych w ramach prowadzonej działalności pozarolniczej	169		
4	Zobowiązania wynikające z korzystania ze środków w ramach PROW	491		
5	Zasady prowadzenia zagród edukacyjnych	239		
6	Prowadzenie sprzedaży bezpośredniej – zasady i uwarunkowania formalno-prawne	572		
7	Kryteria doboru kosztów kwalifikowanych przy realizacji działań pomocowych	338		
8	Zasady realizacji inwestycji budowlanych objętych wsparciem	188		
9	Zasady prawidłowej ewidencji i rozliczania wydatków kwalifikowalnych	258		
10	Działania na rzecz ochrony dziedzictwa kulturowego i edukacji zrównoważonego rozwoju – kluby 4H	157		
11.	Przetwórstwo w gospodarstwie rolnym: przetwórstwo warzyw i owoców, produktów pochodzenia roślinnego i zwierzęcego	323		
12.	Tworzenie i funkcjonowanie grup producentów	132		
	PROW 2014-2020	11263		Kierownik Działu E, SPZ, PWGDiA
1.	Rolnictwo ekologiczne	1469		Kierownik Działu SPZ
a.	Zasady wejścia i realizacji działania „Rolnictwo ekologiczne”	539		
b.	Zmiany w działaniu „Rolnictwo ekologiczne”	415		
c.	Stawki płatności dla pakietów rolnictwa ekologicznego	515		
2.	Program rolno- środowiskowo-klimatyczny	2627		
a.	Zasady wejścia i realizacji programu rolnośrodowiskowo- klimatycznego	1059		
b.	Zmiany w programie rolnośrodowiskowo- klimatycznym	751		

Lp.	Forma i zakres tematyczny	Liczba realizacji formy zadania/ Nakład	Czas realizacji (kwartał)	Odpowiedzialny/ Autor
c.	Stawki płatności dla pakietów działania rolnośrodowiskowo-klimatycznego	817		Kierownik Działu SPZ
3.	Wsparcie dla nowych uczestników systemów jakości żywności	96		Kierownik Działu PWGDiA
4.	Instrumenty wsparcia działalności pozarolniczej na obszarach wiejskich w ramach PROW 2014-2020	1630		
a.	Premia dla rozpoczynających działalność pozarolniczą	697		
b.	Przetwórstwo i marketing produktów rolnych	319		
c.	Współpraca	110		
d.	Rozwój przedsiębiorczości – rozwój usług rolniczych	286		
e.	Tworzenie grup i organizacji producentów	218		
5.	Możliwości uzyskania wsparcia finansowego na rozwój gospodarstw w ramach poszczególnych działań:	3142		Kierownik Działu E
a.	Premia dla młodych rolników	669		
b.	Modernizacja gospodarstw rolnych	936		
c.	Restrukturyzacja małych gospodarstw	1537		
9.	Możliwości uzyskania wsparcia na zalesienie:	563		
a.	Zalesianie i tworzenie terenów zalesionych na gruntach rolnych oraz gruntach z sukcesją naturalną	563		
10.	Możliwości uzyskania płatności dla obszarów z ograniczeniami naturalnymi lub innymi szczególnymi ograniczeniami (tzw. płatność ONW)	1069		
11.	Możliwości wsparcia inwestycji w odtwarzanie gruntów rolnych i przywracanie potencjału produkcji rolnej zniszczonego w wyniku klęsk żywiołowych	145		
12.	Zobowiązania wynikające z korzystania ze środków w ramach PROW	522		
	Ekonomika	9194		Kierownik Działu E
1.	Płatności bezpośrednie –rodzaje płatności	5082		Kierownik Działu E
2.	Funkcjonowanie podatków w rolnictwie:	1907		
a.	Podatek rolny i leśny	433		
b.	Podatek dochodowy od działów specjalnych produkcji rolnej	149		
c.	Podatek VAT w rolnictwie	606		
d.	Zwrot podatku akcyzowego	719		
3.	Funkcjonowanie ubezpieczeń w rolnictwie:	1397		
a.	Ubezpieczenia obowiązkowe	796		
b.	Ubezpieczenia dobrowolne	601		
4.	Preferencyjne kredytowanie rolnictwa	277		
5.	Funkcjonowanie cen na rynku rolnym:	531		
a.	Funkcjonowanie cen płodów rolnych	339		
b.	Funkcjonowanie cen środków do produkcji	192		

Lp.	Forma i zakres tematyczny	Liczba realizacji formy zadania/ Nakład	Czas realizacji (kwartał)	Odpowiedzialny/ Autor
	INNE	1699		Kierownik Działu E
1.	Szacowanie szkód łowieckich	785		Kierownik Działu E
2.	Szacowanie strat w uprawach rolnych powstałych w wyniku zjawisk atmosferycznych o charakterze klęskowym	210		
3.	Prowadzenie rachunkowości rolnej PL FADN	389		
4.	Prowadzenie ewidencji przychodów i rozchodów w gospodarstwie rolnym	315		
	WYDAWNICTWA			
1.	Broszury – temat:	7330 szt.		Kierownik Działu PWGDiA, SPR, SPZ, E
a.	Rośliny miododajne - krzewy	300 szt.	III	L. Sasiadek
b.	Wyniki doświadczeń polowych	500 szt.	I	M. Noworól
c.	Przewodnik po polu doświadczalnym	30 szt.	II	M. Noworól
d.	Chów bydła mlecznego	1000 szt.	IV	S. Kawa
e.	Przetwórstwo mleka w gospodarstwach rolnych	1000 szt.	IV	A. Boratyn
f.	Przetwórstwo mięsa w gospodarstwach rolnych	1000 szt.	IV	A. Boratyn
g.	Kalkulacje produkcji rolniczej	250 szt.	III-IV	B. Pięciak
h.	Informator o podatkach, ulgach i opłatach w rolnictwie	250 szt.	I	B. Pięciak
i.	Technika ochrony roślin	1500 szt.	I	Z. Abramowicz, G. Bochnak, P. Przywara
j.	Ewidencja zabiegów ochrony roślin	1500 szt.	I	Z. Abramowicz, G. Bochnak, P. Przywara
2.	Ulotki – temat:	3100 szt.		Kierownik Działu PWGDiA, SPR, SPZ, E
a.	Charakterystyka odmian ziemniaków jadalnych	500 szt.	I	K. Sitek, A. Moskal
b.	Charakterystyka odmian zbóż jarych	500 szt.	I	K. Sitek, A. Moskal
c.	Charakterystyka odmian zbóż ozimych	500 szt.	III	K. Sitek, A. Moskal
d.	PROW 2014-2020 „Premia na rozpoczęcie działalności pozarolniczej”	200 szt.	IV	M. Wójcik
e.	PROW 2014-2020 „Rozwój usług rolniczych”	200 szt.	IV	M. Wójcik
f.	PROW 2014-2020 „Przetwórstwo i marketing”	200 szt.	IV	M. Wójcik
g.	Nowe przepisy prawne dotyczące sprzedaży produktów pochodzących z gospodarstwa	200 szt.	IV	L. Chmielowska
h.	Tworzenie grup i organizacji producentów	200 szt.	IV	K. Malinowska
i.	Integrowana ochrona roślin	300 szt.	wznowienie	K. Sitek, A. Moskal
j.	Barszcz Sosnowskiego	300 szt.	wznowienie	A. Moskal, A. Cieszyńska
3.	Miesięcznik ODR:	36300 szt.		Kierownik Działu MDSiW
a.	Podkarpackie Wiadomości Rolnicze	36300 szt.		
4.	Inne publikacje	700 szt.		
a.	Katalog zwierząt XVIII RWZH w Boguchwale	300 szt.		
b.	Katalog firm - DOD	200 szt.		
c.	Katalog firm - JGO	200 szt.		

Lp.	Forma i zakres tematyczny	Liczba realizacji formy zadania/ Nakład	Czas realizacji (kwartał)	Odpowiedzialny/ Autor
5.	Zaproszenia	wg. potrzeb		
6.	Kalendarz	wg. potrzeb		
7.	Plakaty	wg. potrzeb		
8.	Dyplomy	wg. potrzeb		
9.	Folder – promocja Ośrodka	5 000 szt.		
10.	Druki ksero	wg. potrzeb		Kierownik Działu ZT
11.	Prenumerata tytułów czasopism i wydawnictw ciągłych	wg. potrzeb		Kierownik Działu MDSiW
12.	Materiały promocyjne PODR	wg. potrzeb		Kierownicy Działu SPR, SPZ, E, PWGDiA, MDSiW, ZT, DG
13.	Materiały informacyjne na stronę internetową	wg. potrzeb		
	POZOSTAŁE			
1.	Audycje radiowe	wg. potrzeb		Kierownik Działu MDSiW
2.	Audycje telewizyjne	wg. potrzeb		
3.	Artykuły w innych wydawnictwach	wg. potrzeb		
4.	Stoisko informacyjne (promocja dorobku wsi podkarpackiej na dożynkach wojewódzkich, powiatowych i gminnych oraz innych imprezach promocyjno-handlowych)	66		Kierownicy PZDR, Kierownicy SPR, SPZ, E, PWGDiA, MDSiW, ZT, DG
a.	Dożynki	51		Kierownicy PZDR, Kierownicy SPR, SPZ, E, PWGDiA, MDSiW, ZT, DG
b	Imprezy promocyjno-handlowe	15		
b1)	EKO GALA	1		
b2)	Agrobieszczady	1		
b3)	Giełda wikliniarska – Rudnik nad Sanem	1		
b4)	Wiklinowe Sploty – Łowisko 2016	1		
b5)	Święto malinowe w Połomii	1		
b6)	Rodzinny piknik ekologiczny	1		
b7)	Powiatowe Święto Chleba	1		
b8)	Włosciańskie Jadło	1		
b9)	Wielkanocne tradycje	1		
b10)	Festiwal kwiatów w Albigowej	1		
b11)	Lasowiackie Zimioki	1		
b12)	Targi Końskie	1		
b13)	Święto ziemniaka	1		
b14)	Święto mleka	1		
b15)	Święto chleba	1		
5.	Konkurs fotograficzny	1		Kierownik Działu MDSiW
6.	Liczba odwiedzin strony internetowej			Kierownik Działu ZT

2.3. Prowadzenie działalności w zakresie podnoszenia kwalifikacji zawodowych rolników i innych mieszkańców obszarów wiejskich

Podkarpacki Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Boguchwale nie posiada uprawnień do prowadzenia działalności w zakresie podnoszenia kwalifikacji zawodowych rolników i innych mieszkańców obszarów wiejskich.

2.4. Udzielanie pomocy rolnikom i innym mieszkańcom obszarów wiejskich w zakresie sporządzania dokumentacji niezbędnej do uzyskania pomocy finansowej lub współfinansowanej ze środków pochodzących z funduszy Unii Europejskiej lub innych instytucji krajowych lub zagranicznych

Prowadzenie działalności doradczej w zakresie:

2.4.1. Pozyskiwania środków pochodzących z PROW

Doradztwo w zakresie pozyskiwania środków pochodzących z PROW ukierunkowane będzie na szczegółowe omówienie warunków i kryteriów przyznawania wsparcia finansowego na rozwój gospodarstw w ramach poszczególnych działań zainteresowanym potencjalnym beneficjentom. Tak prowadzone doradztwo pozwoli na wstępną kwalifikację gospodarstwa do realizacji zadań inwestycyjnych w ramach określonego typu operacji, który ma zapewnić wzrost jego konkurencyjności. Rolnicy pozyskają również wiedzę na temat zobowiązań wynikających z aplikowania o środki pomocowe, kontroli wykorzystania środków oraz sankcji za niewypełnione zobowiązania.

2.4.2. Pozyskiwania środków z innych instytucji zagranicznych

W ramach pozyskiwania środków z innych instytucji zagranicznych prowadzone będzie doradztwo z zakresu pozyskiwania dopłat bezpośrednich. Doradztwo w tym temacie skupione będzie w szczególności na zasadach przyznawania poszczególnych rodzajów dopłat oraz zobowiązań wynikających z ich pobierania jak również sankcji za niespełnienie zobowiązań. Środki pozyskiwane z dopłat w budżecie każdego gospodarstwa stanowią znaczną pozycję i niejednokrotnie są inwestowane w jego rozwój oraz bieżące funkcjonowanie. Każdego roku w zasadach przyznawania dopłat są zmiany trudne do wychwycenia przez potencjalnych beneficjentów. Dlatego też szczegółowe doradztwo w tym zakresie pozwoli na ograniczenie sankcji wynikających z braku wiedzy w tym zakresie oraz pozwoli na pozyskanie środków z wszystkich rodzajów należnych gospodarstwu dopłat.

2.4.3. Pozyskiwania środków z innych instytucji krajowych

W doradztwie uwzględniono zagadnienia w zakresie wsparcia finansowego w ramach innych instytucji i programów krajowych, umożliwiające wsparcie dla przetwórstwa mięsa na poziomie gospodarstw rolnych, jak również zorganizowanych w organizacje gospodarcze (w tym grupy producenckie). Wsparcie proponowane w ramach działania „Innowacyjna

gospodarka”, jak również z Regionalnego Programu Operacyjnego umożliwić może wsparcie sektorów wykluczonych ze wsparcia w ramach PROW.

Prowadzone będzie również doradztwo dotyczące preferencyjnego kredytowania w rolnictwie. Będzie ono ukierunkowane w szczególności na dobór odpowiedniej linii kredytowej do planowanej inwestycji oraz omówienie zasad przyznawania kredytu. Będzie skierowane zwłaszcza do tych gospodarstw, które nie spełniają wymogów zapisanych w PROW. W efekcie one też będą mogły skorzystać z preferencji w inwestowaniu.

Doradztwem zostanie objęte obowiązkowe prowadzenie ewidencji przychodów i rozchodów w gospodarstwach rolnych, które skorzystają ze środków pomocowych w ramach niektórych typów operacji. Doradztwo w tym temacie skupiać się będzie na zaakcentowaniu potrzeby gromadzenia dokumentów niezbędnych do prowadzenia ewidencji oraz sankcjach za jej brak.

Zestawienie liczbowe nieodpłatnych usług doradczych z ww. tematów planowanych na 2016 rok

L.p.	Forma i zakres tematyczny	Liczba realizacji formy zadania	Odpowiedzialny
	DORADZTWO w zakresie:	29875	
1.	Pozyskiwanie środków pochodzących z PROW	13759	Kierownik Działu E, SPZ, PWGDiA
a.	Doradztwo z zakresu pozyskania środków na budowę chlewni oraz rozwój produkcji prosiąt	310	Kierownik Działu SPZ
b.	Doradztwo z zakresu wsparcia organizacyjnego i finansowego produkcji przyzagrodowej i ekologicznej dla hodowców drobnego inwentarza.	303	
c.	Doradztwo z zakresu wsparcia finansowego skierowanego na przetwórstwo mięsa dla gospodarstw rolnych i Grup Producentkich w ramach PROW 2014-2020	235	
d.	Doradztwo z zakresu wsparcia finansowego skierowanego na przetwórstwo mleka dla gospodarstw rolnych i Grup Producentkich w ramach PROW 2014-2020	395	
e.	Doradztwo z zakresu wsparcia finansowego skierowanego na rozwój towarowej produkcji mleka	663	
f.	Doradztwo z zakresu wsparcia finansowego skierowanego na rozwój towarowej produkcji wołowiny	617	
g.	Doradztwo z zakresu wsparcia finansowego skierowanego na rozwój produkcji towarowej i ekologicznej dla hodowców owiec i kóz	193	
h.	Premia dla rozpoczynających działalność pozarolniczą	889	Kierownik Działu PWGDiA
i.	Rozwój usług rolniczych	433	
j.	Przetwórstwo i marketing	304	
k.	Współpraca	63	
l.	Tworzenie grup i organizacji producentów	276	
ł.	Warunki oraz kryteria przyznawania wsparcia finansowego na rozwój gospodarstw w ramach poszczególnych działań oraz zobowiązań wynikających z korzystania z tego wsparcia:	5989	Kierownik Działu E
11)	Premia dla młodych rolników.	1069	
12)	Modernizacja gospodarstw rolnych	1816	
13)	Restrukturyzacja małych gospodarstw	3104	

m.	Warunki oraz kryteria wsparcia na zalesienie oraz zobowiązań	743	
m1)	Zalesianie i tworzenie terenów zalesionych na gruntach rolnych oraz gruntach z sukcesją naturalną	743	
n.	Warunki oraz kryteria uzyskania płatności dla obszarów z ograniczeniami naturalnymi lub innymi szczególnymi ograniczeniami (tzw. płatność ONW) oraz zobowiązań i sankcji	2125	
o.	Warunki oraz kryteria wsparcia inwestycji w odtwarzanie gruntów rolnych i przywracanie potencjału produkcji rolnej zniszczonego w wyniku klęsk żywiołowych	221	
2.	Pozyskiwanie środków z innych instytucji zagranicznych	13512	Kierownik Działu E
a.	Zasad i kryteriów przyznawania dopłat bezpośrednich oraz zobowiązań wynikających z otrzymywania tych dopłat	13512	Kierownik Działu E
3.	Pozyskiwanie środków z innych instytucji krajowych	847	Kierownik Działu SPZ, E
a.	Doradztwo z zakresu wsparcia finansowego skierowanego na przetwórstwo mięsa z dziczyzny dla gospodarstw rolnych i Grup Producentek w ramach działania „Innowacyjna gospodarka”	79	Kierownik Działu SPZ
b.	Doradztwo z zakresu wsparcia finansowego skierowanego na przetwórstwo mięsa drobiowego dla gospodarstw rolnych i Grup Producentek w ramach działania „Innowacyjna gospodarka”	67	
c.	Warunków pozyskiwania środków na inwestycje w gospodarstwach rolnych w ramach kredytowania preferencyjnego	701	Kierownik Działu E
	POZOSTAŁE	1757	Kierownik Działu SPZ, E
a.	Prowadzenie ewidencji przychodów i rozchodów w gospodarstwie rolnym	717	Kierownik Działu E
b.	Prowadzenie rejestru działalności rolnośrodowiskowej i działalności ekologicznej	1040	Kierownik Działu SPZ

2.5. Prowadzenie analiz rynku artykułów rolno-spożywczych i środków produkcji oraz gromadzenie i upowszechnianie informacji rynkowej w tym zakresie

2.5.1. Opracowywanie okresowych analiz

Opracowywane będą okresowe analizy cen na rynku produktów rolnych i publikowane w wydawanym przez PODR miesięczniku „Podkarpackie Wiadomości Rolnicze”. Ich celem będzie pokazanie tendencji w kształtowaniu się cen, a ich interpretacja ułatwi podejmowanie rolnikom decyzji produkcyjnych.

2.5.2. Monitoring cen produktów rolnych i środków produkcji

Z uwagi na duże zapotrzebowanie ze strony rolników, oraz podmiotów z otoczenia rolnictwa na informacje z zakresu funkcjonujących cen na rynku rolnym, Ośrodek będzie na bieżąco monitorował ceny płodów rolnych, środków do produkcji, usług rolniczych oraz ceny targowiskowe artykułów rolnych. Zestawienia danych o podmiotach oraz cenach będą prezentowane w wydawanym miesięczniku oraz na stronie internetowej PODR. Ponadto Ośrodek będzie współpracował w tym zakresie z Polskim Towarzystwem Wspierania Przedsiębiorczości (serwis, farmer.pl), przekazując na bieżąco notowania cen produktów rolnych oraz środków do produkcji. Będzie prowadzony również monitoring cen targowiskowych do Zintegrowanego Systemu Rolniczej Informacji Rynkowej. Efektem prowadzenia monitoringu będzie dostęp do bieżącej informacji cenowej dla dużego grona odbiorców, co pozwoli zainteresowanym osobom wybrać najkorzystniejsze oferty podażyowo-popytowe.

Wykaz nieodpłatnych analiz i monitoringów planowanych do opracowania na 2016 r

L.p.	Zakres tematyczny	Liczba	Odpowiedzialny
	ANALIZY	4	Kierownik Działu E
1.	Okresowa analiza cen na rynku mleka w województwie podkarpackim	1	Kierownik Działu E
2.	Okresowa analiza cen na rynku żywca wieprzowego w woj. podkarpackim	1	
3.	Okresowa analiza cen na rynku żywca wołowego w woj. podkarpackim	1	
4.	Okresowa analiza cen na rynku zbóż w woj. podkarpackim	1	
	MONITORING CEN PRODUKTÓW ROLNYCH I ŚRODKÓW PRODUKCJI	89	Kierownik Działu E, SPZ
1.	Monitoring cen płodów rolnych	52	Kierownik Działu E

a.	Monitoring cen zwierząt hodowlanych	2	Kierownik Działu SPZ
2.	Monitoring cen środków produkcji	20	Kierownik Działu E
3.	Monitoring cen usług rolniczych	4	
4.	Monitoring cen targowiskowych produktów rolnych	11	

2.6. Prowadzenie doświadczalnictwa odmianowego

2.6.1. Doświadczenia według metod określonych regulaminem COBORU

Na polu doświadczalnym PODR w Boguchwale będzie prowadzone doświadczalnictwo odmianowe w ramach Porejestrowego Doświadczalnictwa Odmianowego. Doświadczenia ściśle prowadzone będą w ramach PDOiR realizowanego przez COBORU w Słupi Wielkiej przy bezpośredniej współpracy jednostki koordynującej na Podkarpaciu – SDOO w Przecławiu. Są to doświadczenia z pszenicą ozimą i jara, jęczmieniem ozimym, pszenżytem ozimym, z ziemniakami wczesnymi i późnymi. Każde doświadczenie prowadzone będzie na dwóch poziomach intensywności uprawy.

2.6.2. Doświadczenia ściśle z nowymi odmianami roślin rolniczych

W ramach tematu planuje się założenie 9 doświadczeń z następującymi gatunkami: bobik, groch siewny, ziemniaki, pomidory i zboża.

Doświadczenia te prowadzone będą w oparciu o metodykę instytutów branżowych takich jak: IUNG – PIB w Puławach, IOR – PIB w Poznaniu, IHAR – PIB w Radzikowie oraz własną.

2.6.3. Prowadzenie kolekcji szkoleniowych z nowymi odmianami roślin rolniczych

W ramach tematu planuje się założenie 9 doświadczeń kolekcyjnych z następującymi gatunkami: owies, jęczmień jary, zioła, wierzba energetyczna, łubin, groch siewny pastewny, żyto ozime, kukurydza i trawy.

Kolekcje prowadzone będą głównie do celów dydaktycznych i wykorzystywane w szkoleniach praktycznych rolników, pszczelarzy, studentów itp. Materiał roślinny pobrany z doświadczeń, będzie służył do prezentacji na szkoleniach oraz wystawach. Poszczególne odmiany w ramach kolekcji wysiewane będą w jednym powtórzeniu.

2.6.4. Doświadczenia łanowe z zastosowaniem nowych technologii uprawy roślin rolniczych

W ramach tematu planuje się założenie 8 doświadczeń z następującymi gatunkami: groch siewny, pszenica ozima i jara, łubin wąskolistny, bobik, owies, rzepak ozimy i jęczmień ozimy. Doświadczenia łanowe prowadzone będą na polach wyrównawczych (plantacjach towarowych). Dotyczą one stosowania środków ochrony roślin (bądź całych systemów ochrony), nawozów dolistnych i regulatorów wzrostu.

2.6.5. Warzywnicze doświadczenia odmianowe u rolników na bazie nasion pozyskanych z firm nasiennych

W ramach doświadczeń odmianowych u rolników sprawdzane będą: jakość i wielkość plonu, zachorowalność na choroby, porażenie przez szkodniki, wrażliwość na niekorzystne warunki meteorologiczne w czasie uprawy, przydatność do produkcji towarowej, przydatność do przetwórstwa.

Zestawienie doświadczeń planowanych na 2016 rok

L.p.	Zakres tematyczny	Liczba	Odpowiedzialny
1.	Doświadczenia według metod określonych regulaminem COBORU	6	Kierownik Działu SPR
a.	Pszenica	2	
b.	Jęczmień ozimy	1	
c.	Pszenżyto ozime	1	
d.	Ziemniaki wczesne	1	
e.	Ziemniaki późne	1	
2.	Doświadczenia ściśle z nowymi odmianami roślin rolniczych	9	
3.	Prowadzenie kolekcji szkoleniowych z nowymi odmianami roślin rolniczych i traw	9	Kierownik Działu SPR, Kierownicy PZDR
4.	Doświadczenia łanowe z zastosowaniem nowych technologii uprawy roślin rolniczych	8	
5.	Warzywnicze doświadczenia odmianowe u rolników na bazie nasion pozyskanych z firm nasiennych	24	

2.7. Upowszechnianie metod produkcji rolniczej i stylu życia przyjaznego dla środowiska

Prowadzenie działalności doradczej w zakresie:

2.7.1. Technologia produkcji roślinnej

2.7.2. Ogrodnictwo

Doradztwo technologiczne dotyczące produkcji roślinnej i ogrodniczej jest dostosowane do potrzeb występujących na terenie województwa podkarpackiego i ściśle powiązane z występującymi tutaj kierunkami produkcji.

W ramach tematu szczególną uwagę zwracać się będzie na doradztwo z zakresu doboru odmian do uprawy w ramach poszczególnych gatunków, przygotowania roli, odpowiedniego nawożenia i siewu oraz odpowiedniej ochrony przed chwastami, szkodnikami i chorobami zgodnej z zasadami integrowanej ochrony roślin.

2.7.3. Produkcja zwierzęca

W doradztwie położony będzie nacisk na pomoc rolnikom w zakresie wsparcia inwestycyjnego i produkcyjnego w zakresie głównych branż towarowych produkcji zwierzęcej w ramach PROW i innych środków pomocowych. Praca doradcza uwzględniać będzie szczegółowe zagadnienia technologiczne, organizacyjne i ekonomiczne wszystkich kluczowych branż w produkcji zwierzęcej, zarówno w zakresie produkcji konwencjonalnej, jak również ekologicznej. Duży nacisk położony zostanie na ekonomikę produkcji, w jaki sposób prowadzić hodowlę, aby obniżyć koszty i poprawić opłacalność produkcji zwierzęcej. Doradztwo w hodowli zwierząt koncentrować się będzie na elementach technologicznych, poprawiających wydajność i jakość produkcji oraz dobrostan zwierząt.

2.7.4. Integrowana produkcja

Integrowana produkcja roślin oznacza produkcję roślin z zastosowaniem integrowanej ochrony roślin oraz z wykorzystaniem postępu technicznego i biologicznego w uprawie i nawożeniu, ze szczególnym uwzględnieniem zdrowia ludzi i zwierząt oraz ochrony środowiska.

Poprzez doradztwo będziemy zachęcać rolników do podejmowania produkcji tym systemem i przez to podnoszenie konkurencyjności swoich gospodarstw oraz uzyskiwania bezpiecznych i zdrowych płodów rolnych. Prowadzone doradztwo dotyczyć będzie również wyjaśniania przepisów prawnych z tego zakresu.

2.7.5. Stosowanie środków ochrony roślin

Celem stosowania środków ochrony roślin jest osiągnięcie maksymalnej skuteczności przy zachowaniu bezpieczeństwa dla ludzi oraz środowiska. Doradztwo w tym temacie ma na celu zwracanie szczególnej uwagi na obowiązek stosowania przez rolników integrowanej ochrony roślin rolniczych w gospodarstwie, obowiązującej wszystkich profesjonalnych użytkowników środków ochrony roślin od początku 2014 roku. Ma to w efekcie zmniejszyć zagrożenia wynikające ze stosowania pestycydów dla zdrowia ludzi, zwierząt i środowiska.

W doradztwie duży nacisk będzie kładziony na dobór właściwych preparatów do zwalczania agrofagów w uprawach rolniczych, jak również na odpowiedni termin i dawkę środka. Doradztwo z zakresu techniki wykonywania zabiegów ma za zadanie przypominać użytkownikom opryskiwaczy zarówno polowych jak i sadowniczych o podstawowych zasadach mających wpływ na jakość oraz skuteczność wykonywanych zabiegów. Przypomina również o istniejących zagrożeniach dla środowiska, wynikających ze stosowania sprzętu nieprzygotowanego do tego rodzaju zabiegów.

Planowane jest upowszechnianie wiedzy na temat konieczności wykonywania regularnych atestacji i kalibracji opryskiwaczy oraz, co jest nowością, również do przeprowadzania badań sprawności technicznej zaprawiarek do nasion, opryskiwaczy szklarniowych, samobieżnego lub ciągnikowego sprzętu przeznaczonego do stosowania środków ochrony roślin w formie granulatu oraz pozostałego sprzętu do stosowania środków ochrony roślin.

Istotnym elementem doradztwa w tym zakresie będzie przypomnienie o prawidłowym przygotowaniu cieczy użytkowej oraz eksploatacji opryskiwaczy.

Dużo uwagi poświęcone będzie doradztwu w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy dla ludzi i środowiska podczas wykonywania zabiegów środkami ochrony roślin, bezpiecznego ich przechowywania i transportowania.

Poważnym źródłem zagrożenia dla ludzi i środowiska są puste opakowania po środkach ochrony roślin. Dlatego w doradztwie będzie się zwracać uwagę na prawidłowe ich zagospodarowywanie, m.in. poprzez przystąpienie do Systemu Zbiórki Opakowań PSOR.

2.7.6. Odnawialne źródła energii

Współczesne gospodarstwo rolne potrzebuje coraz większej ilości energii. Główna jej część jest zużywana na potrzeby produkcyjne. Każde gospodarstwo rolne ma wiele możliwości do wytwarzania energii ze źródeł odnawialnych (tj. słońce, woda, wiatr). Korzystanie już z jednego źródła OZE zmniejsza koszty bytowe i koszty produkcji

w gospodarstwach rolnych, jest źródłem dodatkowych dochodów ze sprzedaży nadwyżek energii, a także sposobem na ochronę środowiska.

Doradztwo w tym zakresie będzie uwzględniać wykorzystanie i zastosowanie OZE w produkcji rolniczej. Będziemy również pomagać w doborze małoskalowych odnawialnych źródeł energii w gospodarstwach rolnych.

2.7.7. Ochrona środowiska

Doradztwo z tego zakresu będzie związane z propagowaniem wymogów ochrony środowiska dla gospodarstw rolnych, które mają ograniczać i przeciwdziałać powstawaniu zanieczyszczeń pochodzenia rolniczego, wpływających negatywnie na stan środowiska.

Dbłość o środowisko należy do obowiązków każdego z nas, nie tylko rolników. Wszystkie odpady organiczne z gospodarstwa, także odpady poprodukcyjne w miarę możliwości wykorzystywać należy zamieniać w nawóz i przez to lepiej gospodarować substancją organiczną w gospodarstwie.

2.7.8. Normy i wymogi wzajemnej zgodności

Dostosowanie gospodarstw rolnych do wymogów wzajemnej zgodności będzie istotnym tematem w naszej działalności doradczej. Doradztwo w tym zakresie będzie uwzględniać wymogi cross - compliance i wymogi ochrony środowiska. Doradztwo zawierało będzie komponenty związane z programami środowiskowo-klimatycznymi, Natura 2000, dyrektywą azotanową i dyrektywą wodną, skierowane do gospodarstw rolnych i mieszkańców terenów wiejskich wynikające z ww. uwarunkowań prawnych.

Planowane jest podnoszenie wiedzy rolników z zakresu stosowania środków ochrony roślin zgodnie z zasadą wzajemnej zgodności. Mówi ona, że stosować można tylko środki dopuszczone do obrotu i tylko zgodnie z etykietą stosowania oraz sprzętem sprawnym technicznie. Osoba wykonująca zabiegi powinna posiadać aktualne zaświadczenie o ukończeniu odpowiedniego szkolenia i powinna prowadzić ewidencję stosowanych środków ochrony. Będziemy udzielać doradztwa dotyczącego prawidłowego przechowywania i stosowania nawozów naturalnych, organicznych i mineralnych mające na celu ochronę wód przed zanieczyszczeniami azotanami pochodzenia rolniczego.

2.7.9. Grupowe formy gospodarowania (grupy producentów, spółdzielnie)

Tworzenie się grup i organizacji producentów stanowi odpowiedź na rosnące wymogi odbiorców surowców rolnych i ma szczególne znaczenie w Polsce jako kraju o silnym rozdrobnieniu agrarnym.

W działalności doradczej będziemy uwzględniać zasady tworzenia grup producenckich oraz korzyści wynikające z udziału w grupie.

Z punktu widzenia producentów rolnych, udział w grupie producentów oznacza stabilizację zbytu produktów, zwiększenie opłacalności produkcji. W ramach grupy lub organizacji producentów możliwe jest: wspólne planowanie i organizowanie produkcji pod kątem zapewnienia odpowiedniej jej wielkości i jakości, wspólne przygotowanie produktów do sprzedaży, ich przechowywanie i transport, nawiązywanie kontaktów handlowych i negocjowanie warunków sprzedaży. Działanie grupowe wzmacnia pozycję producentów rolnych w łańcuchu żywnościowym, sprzyja zwiększaniu ich udziału w wartości dodanej. Współpraca z grupą producentów jest też korzystna dla odbiorcy surowca ze względu na możliwość zapewnienia sobie: regularności dostaw, dostosowania ich wielkości do potrzeb, odpowiedniej i wyrównanej jakości surowca.

W ramach tego zadania będziemy również świadczyć doradztwo na temat stosunkowo nowej formy dywersyfikacji dochodów mieszkańców obszarów wiejskich, jakim jest tworzenie i działalność spółdzielni socjalnych. Tematyka dotyczyć będzie zasad tworzenia i działania oraz ugruntowania wiedzy na temat celów powstawania spółdzielni.

Organizacja konkursów

- **Sposób na sukces**

Konkurs ogólnopolski, którego kolejna edycja –XVII przypada w roku 2016. Do konkursu będą zgłaszane przedsięwzięcia realizowane przez osoby fizyczne i prawne działające na obszarach wiejskich i w miastach do 20 tys. mieszkańców. W ramach przedsięwzięcia ocenie podlegać będą inwestycje i działania zapewniające wdrażanie ciekawych i innowacyjnych pomysłów służących dywersyfikacji dochodów osób i podmiotów działających na obszarach wiejskich. Rolą doradców zatrudnionych w PODR w Boguchwale będzie zbieranie zgłoszeń zainteresowanych kandydatów oraz pomoc w opisanu przedsięwzięć i prawidłowym skompletowaniu wniosku.

- **Bezpieczne Gospodarstwo Rolne**

Podkarpacki Ośrodek Doradztwa Rolniczego jest współorganizatorem ogólnopolskiego konkursu Bezpieczne Gospodarstwo Rolne. Celem konkursu jest promocja zasad ochrony zdrowia i życia w gospodarstwach rolnych. Do obowiązków zadań Ośrodka będzie należało

rozpropagowanie konkursu wśród rolników, pomoc w wypełnianiu kart zgłoszeń, obecność w trakcie lustracji gospodarstw, pozyskanie sponsorów nagród na etapie regionalnym.

- **Agroliga**

Konkurs, którego organizatorami na szczeblu wojewódzkim są Ośrodki Doradztwa Rolniczego, zaś na szczeblu krajowym – Redakcja Rolna 1 Pr. TVP SA we współpracy ze Stowarzyszeniem AgroBiznesKlub. Konkurs AgroLiga organizowany jest w dwóch kategoriach – Rolnicy i Firmy.

Do zadań Ośrodka należeć będzie rozpropagowanie konkursu na szczeblu wojewódzkim w lokalnej prasie, radiu i telewizji. Rolą doradców zatrudnionych w PODR w Boguchwale będzie promocja konkursu i pomoc w wypełnianiu ankiet zgłoszeniowych.

- **Rolnik - Farmer Roku**

Organizatorem kolejnej edycji Ogólnopolskiego Konkursu będzie Stowarzyszenie „Polski Klub ROLNIK-FARMER ROKU”. Celem Konkursu będzie promowanie nowoczesnego rolnictwa i tych producentów rolnych, którzy dzięki pomysłowości, inicjatywie i wykorzystaniu narzędzi Wspólnej Polityki Rolnej Unii Europejskiej modernizują i rozwijają swoje gospodarstwa, a także kreowanie pozytywnego wizerunku polskiej wsi i rolnictwa. Doradcy zatrudnieni w PODR w Boguchwale będą propagować konkurs wśród rolników województwa podkarpackiego oraz pomagać w wypełnianiu ankiet zgłoszeniowych.

Organizacja Olimpiad

Podkarpacki Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Boguchwale wspólnie z Państwową Inspekcją Pracy, Okręgowym Inspektoratem Pracy w Rzeszowie planują organizację „Olimpiady Wiedzy z zakresu BHP w rolnictwie indywidualnym”. Celem imprezy będzie popularyzacja bezpieczeństwa i higieny pracy wśród młodzieży naszego regionu.

Imprezy targowo-wystawiennicze

1. Dni Otwartych Drzwi połączone z XVIII Regionalną Wystawą Zwierząt Hodowlanych

Jak co roku, również w 2016 r. PODR w Boguchwale planuje organizację imprezy promocyjno-handlowej pn. „Dni Otwartych Drzwi połączonej z XVIII Regionalną Wystawą Zwierząt Hodowlanych”. Impreza ma bogatą, ponad 45-letnią tradycję i na stałe wrosła w pejzaż rolniczych imprez wystawowych. Cieszy się dużym zainteresowaniem wśród

rolników, hodowców, instytucji okołorolniczych i przedsiębiorców. Odwiedza ją około 15 tys. rolników i mieszkańców obszarów wiejskich, a także sympatyków rolnictwa i mieszkańców miast. Corocznie udział w niej bierze około 200 firm i podmiotów gospodarczych. Program imprezy przewiduje m.in.: prezentacje działalności Podkarpackiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Boguchwale, promocję i prezentację firm zajmujących się przetwórstwem rolno-spożywczym, wystawę maszyn rolniczych, wystawę zwierząt hodowlanych, promocję wyrobów rękodziela ludowego, wystawy a także pokazy, kiermasze oraz promocję firm i instytucji pracujących w sferze rolnictwa, konkursy dla wystawców i publiczności.

2. XI Jesienna Giełda Ogrodnicza

Drugą, organizowaną corocznie imprezą jest Jesienna Giełda Ogrodnicza. Giełda cieszy się dużym zainteresowaniem konsumentów i producentów. Program imprezy przewiduje wystawy m.in. warzyw i owoców, materiału szkółkarskiego i nasion, kwiatów oraz pokazy florystyczne, przetworów owocowo-warzywnych, miodów i innych produktów pszczelich, prezentacje i degustacje win, maszyn i urządzeń stosowanych w produkcji ogrodniczej, rękodziela ludowego.

Zestawienie liczbowe nieodpłatnych usług doradczych z ww. tematów planowanych na 2016 rok

Lp.	Forma realizacji i zakres tematyczny	Liczba realizacji formy zadania	Odpowiedzialny
	DORADZTWO w zakresie:	68275	
	Technologia produkcji roślinnej	32406	Kierownik Działu SPR
1.	Prawidłowa technologia uprawy zbóż	7442	Kierownik Działu SPR
a.	Dobór odmian	2471	
b.	Przygotowanie roli, nawożenie i siew	2217	
c.	Ochrona przed chwastami, chorobami i szkodnikami	2754	
2.	Prawidłowa technologia uprawy roślin oleistych	2600	
a.	Dobór odmian	806	
b.	Przygotowanie roli, nawożenie i siew	809	
c.	Ochrona przed chwastami, chorobami i szkodnikami	985	
3.	Prawidłowa technologia uprawy ziemniaków	4817	
a.	Dobór odmian	1743	
b.	Przygotowanie roli, nawożenie i siew	1503	
c.	Ochrona przed chwastami, chorobami i szkodnikami	1571	
4.	Prawidłowa technologia uprawy kukurydzy	2835	
a.	Dobór odmian	922	
b.	Przygotowanie roli, nawożenie i siew	887	
c.	Ochrona przed chwastami, chorobami i szkodnikami	1026	
5.	Prawidłowa technologia uprawy roślin bobowatych	3820	

Lp.	Forma realizacji i zakres tematyczny	Liczba realizacji formy zadania	Odpowiedzialny
a.	Dobór odmian	1422	
b.	Przygotowanie roli, nawożenie i siew	1185	
c.	Ochrona przed chwastami, chorobami i szkodnikami	1213	
6.	Prawidłowa technologia uprawy poplonów i roślin pastewnych	3554	
a.	Dobór gatunków	1347	
b.	Przygotowanie roli, nawożenie i siew	1214	
c.	Ochrona przed chwastami, chorobami i szkodnikami	993	
7.	Prawidłowa technologia uprawy buraka	916	
a.	Dobór odmian	263	
b.	Przygotowanie roli, nawożenie i siew	301	
c.	Ochrona przed chwastami, chorobami i szkodnikami	352	
8.	Prawidłowa gospodarka na użytkach zielonych	6422	
a.	Dobór gatunków przy zakładaniu łąk i pastwisk	931	
b.	Użytkowanie łąk i pastwisk	1547	
c.	Renowacja użytków zielonych	716	
d.	Zwalczanie uporczywych chwastów na trwałych użytkach zielonych	729	
e.	Mieszanki traw i motylkowych w uprawach polowych	972	
f.	Trawy i motylkowe drobnonasienne jako wsiewki poplonowe	711	
g.	Dobór gatunków traw i motylkowych w zakładaniu trawników oraz zieleńców	399	Kierownik Działu SPR
h.	Zwalczanie istniejących stanowisk barszczu Sosnowskiego	417	
	Ogrodnictwo	4216	
1.	Warzywnictwo	1405	
a.	Technologie uprawy warzyw	431	
b.	Odmiany warzyw	406	
c.	Ochrona warzyw przed chorobami, szkodnikami, chwastami	568	
2.	Sadownictwo	731	
a.	Alternatywne gatunki w sadownictwie	225	
b.	Innowacyjność w uprawach sadowniczych	166	
c.	Ochrona upraw sadowniczych przed chorobami, szkodnikami, chwastami	340	
3.	Rośliny ozdobne	749	
a.	Dobór gatunków i odmian roślin ozdobnych do ogrodów przydomowych	432	
b.	Ochrona roślin ozdobnych przed chorobami, szkodnikami, chwastami	317	
4.	Pszczelarstwo	750	
a.	Zwalczanie chorób i szkodników pszczoł	291	
b.	Zakładanie pasieki	181	
c.	Pożytki pszczele	278	
5.	Uprawa gatunków małoobszarowych	283	
6.	Nowe rozwiązania techniczne w produkcji rolniczej	298	
a.	Budowa i eksploatacja maszyn rolniczych	298	
	Produkcja zwierzęca	13903	Kierownik Działu SPZ
1.	Postępowanie ze zwierzętami gospodarskimi i domowymi wynikające z ustawy o ochronie zwierząt	1166	Kierownik Działu SPZ
2.	Przetwórstwo mleka w gospodarstwach zajmujących się towarowym chowem bydła, owiec i kóz	460	
3.	Przetwórstwo mięsa w gospodarstwach zajmujących się towarowym chowem bydła, owiec i kóz, królików, drobiu i trzody chlewnej	343	

Lp.	Forma realizacji i zakres tematyczny	Liczba realizacji formy zadania	Odpowiedzialny
4.	Racjonalne wykorzystanie użytków zielonych – Podkarpacki Naturalny Wypas	461	
5.	Zasady sprzedaży bezpośredniej jaj, mięsa i mleka	1064	
6.	Produkcja wołowiny wysokiej jakości	1051	
7.	Profilaktyka chorób w produkcji mleka i żywca wołowego	903	
8.	Zasady krzyżowanie towarowego bydła	360	
9.	Prawidłowy dobrostan w produkcji mleka i odchowie cieląt	854	
10.	Zasady prawidłowego żywienia bydła	1138	
11.	Przygotowanie pasz na potrzeby żywienia przeżuwaczy	802	
12.	Krzyżowanie towarowe świń	258	
13.	Prawidłowy odchów prosiąt, warchlaków, tuczników	861	
14.	Sterowanie rozrodem loch	195	
15.	Profilaktyka chorób w produkcji trzody chlewnej	527	
16.	Prawidłowy dobrostan trzody chlewnej	758	
17.	Optymalizacja żywienia trzody chlewnej	661	
18.	Chów przydomowy drobiu grzebiącego	640	
19.	Chów przydomowy drobiu wodnego	262	
20.	Towarowa produkcja jaj	144	
21.	Oplacalność przydomowej produkcji drobiu – zapotrzebowanie na produkcję zagrodową, marketing i organizacja dystrybucji	191	
22.	Towarowa produkcja żywca drobiowego	108	
23.	Towarowa produkcja królików	98	
24.	Zasady doboru ras do krzyżowania towarowego królików	93	
25.	Chów ptactwa łownego na potrzeby kół łowieckich i lasów państwowych	33	
26.	Drób ozdobny jako alternatywne źródło dochodu – hodowla na potrzeby terenów zurbanizowanych („miejskie farmy”)	41	
27.	Organizacja produkcji dziczyzny (daniele, sarny, zające)	57	
28.	Towarowa produkcja mleka w gospodarstwach zajmujących się chowem owiec i kóz	142	
29.	Towarowa produkcja wysokiej jakości jagnięciny i koźleciny	127	
30.	Zasady doboru ras do krzyżowania towarowego owiec i kóz	105	
	Integrowana produkcja	1122	Kierownik Działu SPR
1.	Zasady integrowanej produkcji warzyw	235	Kierownik Działu SPR
2.	Zasady integrowanej produkcji owoców	179	
3.	Założenia integrowanej produkcji roślin rolniczych	708	
	Stosowanie środków ochrony roślin	10283	Kierownik Działu SPR
1.	Ochrona warzyw	517	Kierownik Działu SPR
a.	Zwalczanie chorób, szkodników i chwastów zgodnie z zaleceniami integrowanej ochrony	517	
2.	Ochrona sadów i jagodników	371	
a.	Zwalczanie chorób, szkodników i chwastów zgodnie z zaleceniami integrowanej ochrony	371	
3.	Ochrona pszczół	337	
a.	Ochrona zapylaczy a ochrona roślin	337	
4.	Ochrona roślin rolniczych	2505	
a.	Dobór preparatów do zwalczania agrofagów w uprawach rolniczych	2505	
a1)	Termin stosowania środków ochrony roślin	1337	
a2)	Dawka środka ochrony roślin	1168	
5.	Technika wykonywania zabiegów środkami ochrony roślin	3238	

Lp.	Forma realizacji i zakres tematyczny	Liczba realizacji formy zadania	Odpowiedzialny
	w uprawach rolniczych		
a.	Warunki stosowania środków ochrony roślin	1121	
b.	Kalibracja opryskiwaczy	316	
c.	Atestacja sprzętu przeznaczonego do stosowania środków ochrony roślin	556	
d.	Zasady sporządzania cieczy użytkowej	629	
e.	Eksploracja opryskiwaczy	616	
6.	BHP przy stosowaniu środków ochrony roślin w uprawach rolniczych	3315	
a.	BHP dla ludzi i środowiska przy stosowaniu środków ochrony roślin	1201	
b.	Bezpieczne magazynowanie i przewożenie środków ochrony roślin	1058	
c.	Postępowanie z pustymi opakowaniami po środkach ochrony roślin	1056	
	Odnawialne źródła energii	604	Gł. specjal. ds. bhp
1.	Zastosowanie odnawialnych źródeł energii w gospodarstwie rolnym	604	Gł. specjal. ds. bhp
	Ochrona środowiska	663	Kierownik Działu SPZ
1.	Zagospodarowanie odpadów w gospodarstwie:	663	Kierownik Działu SPZ
a.	Kompostowanie odpadów organicznych	663	
	Normy i wymogi wzajemnej zgodności	4732	Kierownik Działu SPR, SPZ
1.	Zdrowotność roślin	675	Kierownik Działu SPR
2.	Bezpieczne stosowanie nawozów naturalnych, organicznych i mineralnych w uprawach rolniczych	1219	
3.	Nawożenie w strefach buforowych	219	
4.	Wprowadzanie do wód i do gleby substancji szczególnie szkodliwych	175	Kierownik Działu SPZ
5.	Uzyskiwanie pozwoleń wodno prawnych	65	
6.	Utrzymanie minimalnej pokrywy glebowej	468	
7.	Ograniczanie erozji na gruntach ornych	659	
8.	Zachowanie cech krajobrazu	374	
9.	Ochrona dzikiego ptactwa	390	
10.	Ochrona siedlisk przyrodniczych oraz siedlisk dzikiej fauny i flory	488	
	Grupowe formy gospodarowania (grupy producentów, spółdzielnie)	346	Kierownik Działu PWGDIA
1.	Tworzenie i funkcjonowanie grup producentów – jako wzmocnienie pozycji producentów rolnych w łańcuchu żywnościowym na współczesnym rynku rolnym	279	Kierownik Działu PWGDIA
2.	Spółdzielnie socjalne na obszarach wiejskich	67	
	KONKURSY	4	Kierownik Działu PWGDIA, SPR
1.	Sposób na sukces	1	Kierownik Działu PWGDIA
2.	Bezpieczne Gospodarstwo Rolne	1	
3.	Agroliga	1	

Lp.	Forma realizacji i zakres tematyczny	Liczba realizacji formy zadania	Odpowiedzialny
4.	Rolnik - Farmer Roku	1	Kierownik Działu SPR
	OLIMPIADY	1	Gł. specjal. ds. bhp
1.	Olimpiada wiedzy w zakresie BHP w rolnictwie indywidualnym	1	Gł. specjal. ds. bhp
	IMPREZY TARGOWO-WYSTAWIENNICZE	2	Kierownik Działu SPR, SPZ
1.	Dni Otwartych Drzwi połączone z XVIII Regionalną Wystawą Zwierząt Hodowlanych	1	Kierownik Działu SPZ
2.	XI Jesienna Giełda Ogrodnicza	1	Kierownik Działu SPR

2.8. Podejmowanie działań na rzecz zachowania dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego wsi, ekologicznego i funkcjonalnego zarządzania gospodarstwa rolnego

Prowadzenie działalności doradczej w zakresie:

2.8.1. Rolnictwo ekologiczne

Podkarpacie ze względu na swoją przyrodniczą i społeczną specyfikę stanowi idealne miejsce do rozwoju rolnictwa ekologicznego opartego na wykorzystaniu praw rządzących przyrodą, bez stosowania nawozów sztucznych i chemicznych środków ochrony roślin. W celu propagowania i rozwoju tej metody produkcji, PODR prowadzi będzie działania na rzecz rolnictwa ekologicznego. Będziemy świadczyć indywidualne doradztwo dotyczące systemu ekologicznej produkcji z uwzględnieniem obowiązujących procedur i wymogów. Doradztwo uwzględni będzie aktualności związane z unijnym i krajowym prawodawstwem rolnictwa ekologicznego oraz nowym działaniem Rolnictwo ekologiczne w PROW na lata 2014-2020.

2.8.2. Produkty regionalne i tradycyjne

Województwo podkarpackie dzięki swojemu położeniu i wyjątkowym zasobom przyrodniczym jest w szczególności sposobem predestynowane do rozwoju i promocji produktów tradycyjnych tak w skali kraju, jak i UE. Należy promować tradycyjną lokalną żywność, ponieważ gwarantuje nam zdrowotność. Żywność ogólnie dostępna, o czym mówi się wprost jest podrabiana i fałszowana z dodatkami środków chemicznych mniej lub bardziej szkodliwych. W 2016 roku planujemy doradztwo uświadamiające znaczenie oraz promocję produktów wytwarzanych metodami tradycyjnymi.

W działalności doradczej będziemy zachęcać mieszkańców wsi do spisywania starych regionalnych przepisów, tak by nie zaginęły i mogły stanowić materiał potrzebny do rejestracji wartościowych wyrobów.

Doradztwo w ww. zakresie będzie dotyczyło również krajowego i europejskiego prawa rejestracji, ochrony i kontroli produktów regionalnych i tradycyjnych. Będzie świadczona pomoc merytoryczna przy przygotowaniu dokumentacji niezbędnej do wpisania danego produktu na Listę Produktów Tradycyjnych.

2.8.3. Żywność o podwyższonej jakości

Rosnąca świadomość konsumentów powoduje, że przy zakupie żywności kierują się oni nie tylko ceną, ale coraz częściej walorami zdrowotnymi i smakowymi. Dużą uwagę zwraca się na jakość i sposób wytwarzania. Powoduje to, że zwiększa się popyt na produkty wytwarzane lokalnie, tradycyjnymi sposobami z wykorzystaniem lokalnych surowców. Działalność doradcza będzie nakierowana na żywność tradycyjną i regionalną jako wyroby o gwarantowanej jakości.

2.8.4. Systemy bezpieczeństwa żywności

Systemy jakości produktów tradycyjnych i regionalnych informują konsumentów o tym, że są to produkty o unikalnych wartościach odżywczych i smakowych. Ponadto pomagają chronić wytwórców przed ich podrabianiem. Doradztwo świadczone przez pracowników PODR skierowane będzie na informowanie producentów o możliwości rejestracji w systemach jakości swoich wyrobów oraz o korzyściach wynikających z rejestracji.

2.8.5. Dziedzictwo kulturowe i kulinarne

W celu zachowania dziedzictwa kulturowego i kulinarnego Podkarpacki Ośrodek Doradztwa Rolniczego prowadzić będzie różnorodne działania. Pracownicy PODR planują współpracować z kołami gospodyń wiejskich, lokalnymi grupami działania, organizacjami NGO, lokalnymi stowarzyszeniami. Specjaliści będą docierać do rolników, właścicieli gospodarstw agroturystycznych, drobnych przetwórców i rzemieślników. Doradztwo skierowane będzie na tematykę dotyczącą promocji produktów, budowania marki, możliwości wytwarzania i dystrybucji. Współpraca z PODR przyczyni się do rozwijania lokalnej tożsamości kulturowej, zachowania zwyczajów i obrzędów.

2.8.6. Wiejskie gospodarstwo domowe (zdrowie, żywienie, estetyka, itp.)

Działalność doradcza będzie dotyczyła estetyzacji, higieny i bezpieczeństwa w gospodarstwach wiejskich, uprawy, nawożenia oraz ochrony warzyw i roślin ozdobnych. Ponadto poruszana będzie tematyka wykorzystania ziół w domowej kuchni, kosmetyce i apteczce.

2.8.7. Sprzedaż bezpośrednia

Sprzedaż bezpośrednia jest powszechnie praktykowana i wszędzie spotyka się z zainteresowaniem kupujących. Temat ten realizowany będzie w formie doradztwa dla rolników. W związku ze zmianami ustawowymi dotyczącymi sprzedaży produktów przetworzonych z gospodarstw, które mają wejść w życie od 1 stycznia 2016 roku prowadzone doradztwo będzie dotyczyło tematyki związanej z wymogami higieniczno-sanitarnymi i formalno-prawnymi w świetle obowiązujących aktów prawnych.

2.8.8. Przetwórstwo na poziomie gospodarstwa

W 2016 r. doradztwo będzie dotyczyło tematyki związanej z działalnością gospodarczą prowadzoną w ramach małego przetwórstwa oraz działalności marginalnej, lokalnej i ograniczonej. Doradztwo skierowane będzie w stronę rolników prowadzących niewielkie gospodarstwa rolne i skoncentrowane głównie na zagadnieniach dotyczących rejestrowania niewielkich zakładów przetwórczych, wymogów weterynaryjnych i formalno-prawnych w świetle już obowiązujących oraz wchodzących w życie nowych ustaw i rozporządzeń. Doradztwo dotyczyło będzie również dobrej praktyki higienicznej i produkcyjnej. Spełnienie podstawowych wymagań jest niezbędne dla zachowania higienicznych warunków przetwórstwa żywności. Doradztwo będzie skierowane do rolników, którzy wykorzystują prywatne domy mieszkalne do przetwórstwa surowców z własnego gospodarstwa w celu ich sprzedaży.

Organizacja pokazów

W 2016 roku planowane jest przeprowadzenie cyklu pokazów żywieniowych doskonalących sporządzanie wartościowych potraw wpływających na prawidłowe funkcjonowanie organizmu. Pokazy organizowane będą dla osób dorosłych oraz młodzieży szkolnej.

W trakcie pokazów przekazane będą zasady racjonalnego żywienia rodziny. Rolą specjalistów zatrudnionych w PODR w Boguchwale będzie organizacja pokazu, zademonstrowanie sposobów wzorowego wykonywania określonych czynności, odpowiedniego zachowania się w danych okolicznościach.

Organizacja konkursów

- **Najlepsze gospodarstwo ekologiczne**

Podkarpacki Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Boguchwale propaguje rolnictwo ekologiczne również o zasięgu krajowym. Od 2008 roku PODR realizuje wojewódzki etap ogólnopolskiego konkursu na najlepsze gospodarstwo ekologiczne. Konkurs ma na celu identyfikację i szerzenie dobrych praktyk w zakresie rolnictwa ekologicznego, wdrażanie takich rozwiązań w gospodarstwach rolnych oraz rozpowszechnianie wiedzy z zakresu rolnictwa ekologicznego. Jest on przeprowadzany w dwóch kategoriach „ekologia-środowisko” i „ekologiczne gospodarstwo towarowe”. Zwycięzca konkursu w danej kategorii zgłaszany jest do konkursu krajowego, którego organizatorem jest Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi przy współpracy z Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie Oddział w Radomiu.

- **Najlepszy produkt Podkarpacki**

Podkarpacki Ośrodek Doradztwa Rolniczego corocznie organizuje konkursy promujące produkty wytwarzane przez lokalnych producentów. W 2016 roku planuje się zorganizować konkurs przeznaczony dla rolników, kół gospodyń wiejskich, stowarzyszeń, właścicieli gospodarstw agroturystycznych, właścicieli małych zakładów przetwórczych z Podkarpacia. W ramach konkursu oceniane będą produkty charakterystyczne dla naszego regionu. Głównym celem konkursu będzie popularyzacja regionalnej, tradycyjnej kuchni. Zadaniem doradców będzie rozpropagowanie konkursu w terenie, pomoc w wypełnianiu kart zgłoszeń, doradztwo w doborze produktów na konkurs.

- **Najciekawsze wyroby z wikliny**

Konkurs organizowany jest przez Centrum Wikliniarstwa działającego w Rudniku nad Sanem oraz PZDR w Nisku. Celem konkursu jest promocja wyrobów wikliniarskich.

- **Najlepsza praca projektowa 4H**

W ramach współpracy z młodzieżą zrzeszoną w klubach 4H przeprowadzony będzie konkurs „Najlepsza praca projektowa klubu 4H”. Celem konkursu będzie przygotowanie indywidualnych i grupowych prezentacji, które pomogą zdobyć i pogłębić wiedzę w dziedzinie realizowanego projektu, a także wykazanie się własnymi pomysłami oraz umiejętnościami. Tematyka prezentacji konkursu dotyczyła będzie tradycji ludowych,

bezpieczeństwa pracy w gospodarstwie rolnym, małej przedsiębiorczości, zdrowego stylu życia, dziedzictwa kulinarnego, ekologii w środowisku wiejskim. Konkurs przyczyni się do rozwijania umiejętności publicznego przemawiania, pogłębiania wiedzy z zakresu realizowanego projektu oraz zaprezentowania zdobytej wiedzy i umiejętności.

- **Podkarpackie smaki myśliwskie**

W 2016 roku odbędzie się III edycja konkursu. Konkurs ma na celu popularyzowanie produktów i potraw pochodzących z „darów lasu” (mięso z dziczyzny, grzyby, runo leśne), co może posłużyć budowie produktu turystycznego i marki regionu.

Konkurs skierowany jest do Kół Łowieckich, Kół Gospodyń Wiejskich, Stowarzyszeń, Podmiotów Gospodarczych i indywidualnych producentów. Rolą doradców będzie rozpropagowanie konkursu, pomoc w prawidłowym wypełnianiu kart zgłoszeń, doradztwo w doborze produktów oraz w aranżacji stoiska w trakcie finału konkursu.

- **Estetyczna i bezpieczna zagroda wiejska**

Konkurs jest organizowany przez Urząd Gminy Roźwienica i PZDR w Jarosławiu. Celem konkursu będzie wyróżnienie mieszkańców gminy dbających o estetykę posesji.

Zestawienie liczbowe nieodpłatnych usług doradczych z ww. tematów planowanych na 2016 rok

Lp.	Forma realizacji i zakres tematyczny*	Liczba realizacji formy zadania	Odpowiedzialny
I	DORADZTWO w zakresie:	9599	
	Rolnictwo ekologiczne	1474	Kierownik Działu SPZ
1.	Wymogi formalno prawne rolnictwa ekologicznego	478	Kierownik Działu SPZ
2.	Ogólne zasady uprawy roślin	732	
a.	Niechemiczne metody ochrony roślin przed chorobami, chwastami i szkodnikami	732	
3.	Żywność i dobrostan zwierząt w gospodarstwie ekologicznym	264	
	Produkty regionalne i tradycyjne	488	Kierownik Działu PWGDiA
1.	Produkt Tradycyjny – zasady wpisu na listę	488	Kierownik Działu PWGDiA
a.	Doradztwo w zakresie uświadamiania znaczenia i promocji produktów wytwarzanych metodami tradycyjnymi	488	
	Żywność o podwyższonej jakości	775	Kierownik Działu PWGDiA
1.	Żywność tradycyjna i regionalna – wyroby o gwarantowanej jakości	320	Kierownik Działu PWGDiA
2.	Żywność, a bezpieczeństwo zdrowotne	455	
		1333	Kierownik Działu

	Systemy bezpieczeństwa żywności		PWGDiA
1.	System bezpieczeństwa produkcji	647	Kierownik Działu PWGDiA
a.	ekologia	384	
b.	produkcja zintegrowana	263	
2.	System Jakości Żywności	686	
a.	Jakość i Tradycja	129	
b.	System Gwarantowanej Jakości Żywności	140	
c.	System Jakości Wieprzowiny	102	
d.	Lista Produktów Tradycyjnych	180	
e.	Unijne systemy jakości żywności	135	
	Dziedzictwo kulturowe i kulinarne	169	Kierownik Działu PWGDiA
1.	Dziedzictwo kulturowe i kulinarne Podkarpacia	169	Kierownik Działu PWGDiA
	Wiejskie gospodarstwo domowe (zdrowie, żywienie, estetyka, itp.)	2904	Kierownik Działu PWGDiA
1.	Zioła w ogrodzie przydomowym	595	Kierownik Działu PWGDiA
2.	Estetyka zagrody wiejskiej	777	
3.	Upowszechnianie uprawy i wykorzystanie roślin na suche kwiaty	466	
4.	Upowszechnianie zasad zdrowego i ekonomicznego żywienia rodziny	1066	
	Sprzedaż bezpośrednia	1302	Kierownik Działu PWGDiA, SPZ
1.	Przepisy prawne dotyczące sprzedaży bezpośredniej w gospodarstwach ekologicznych	541	Kierownik Działu SPZ
2.	Sprzedaż bezpośrednia produktów rolnych – wymagania higieniczno-sanitarne i formalno-prawne	761	Kierownik Działu PWGDiA
	Przetwórstwo na poziomie gospodarstwa	1154	Kierownik Działu PWGDiA
1.	Wybrane problemy przetwórstwa w gospodarstwie domowym: - Dobra Praktyka Higieniczna i Produkcyjna przy produkcji żywności w warunkach domowych z wykorzystaniem surowców z własnych upraw	382	Kierownik Działu PWGDiA
2.	Przetwórstwo na poziomie gospodarstwa – wymagania formalno-prawne	398	
3.	Przetwórstwo na poziomie gospodarstwa – wymagania higieniczno - sanitarne	374	
	POKAZY	40	Kierownik Działu PWGDiA
1.	Upowszechnianie zasad zdrowego i ekonomicznego żywienia rodziny	40	Kierownik Działu PWGDiA
	KONKURSY	6	Kierownik Działu PWGDiA, SPZ
1.	Najlepsze gospodarstwo ekologiczne	1	Kierownik Działu SPZ
2.	Najlepszy produkt Podkarpacki	1	Kierownik Działu PWGDiA, SPZ
3.	Najciekawsze wyroby z wikliny	1	Kierownik Działu

			PWGDIA, Kierownik PZDR Nisko
4.	Najlepsza praca projektowa 4H	1	Kierownik Działu PWGDIA
5.	Podkarpackie smaki myśliwskie	1	
6.	Estetyczna i bezpieczna zagroda wiejska	1	Kierownik Działu PWGDIA, Kierownik PZDR Jarosław

2.9. Upowszechnianie rozwoju agroturystyki i turystyki wiejskiej oraz prowadzenie promocji wsi jako atrakcyjnego miejsca wypoczynku

Prowadzenie doradztwa w zakresie:

2.9.1. Turystyka wiejska i agroturystyka

PODR będzie prowadził doradztwo w kierunku innowacyjnego podejścia do świadczenia usług na bazie posesji i obiektów w gospodarstwach agroturystycznych. Innowacja w turystyce może polegać na zarządzaniu rezerwacją miejsc i informacją turystyczną, zastosowaniu innowacyjnych kanałów i instrumentów promocji, łączeniu z turystyką wiejską tych rodzajów turystyki, której produkty nie występują raczej w jej kontekście (np. turystyka medyczna na wsi). Innowacją w turystyce wiejskiej może być zarówno stworzenie „od podstaw” oryginalnego produktu turystycznego, jak i stworzenie profesjonalnego otoczenia marketingowego do istniejących walorów przyrodniczych czy kulturowych (np. zorganizowanie usług i infrastruktury turystycznej wokół obiektów kultury materialnej i ich promocja).

2.9.2. Zagrody edukacyjne

Idea prowadzenia gospodarstw edukacyjnych spotyka się z żywym zainteresowaniem prowadzących obecnie gospodarstwa agroturystyczne oraz rolników prowadzących prężne gospodarstwa rolne. Tak jedni, jak i drudzy widzą w tej propozycji możliwość dywersyfikacji własnych dochodów na bazie posiadanych zasobów (zabudowań gospodarczych, hodowanych zwierząt, upraw rolnych i potencjału ludzkiego). Często jest to powiązane z indywidualnymi pasjami zainteresowanych, którzy w działalności edukacyjnej widzą możliwości ich dalszego rozwijania.

Doradztwo świadczone przez pracowników PODR obejmie gospodarstwa zainteresowane takim rodzajem działalności, a w szczególności te, które posiadają odpowiednie zaplecze. Będzie ono dotyczyło wymogów, które są konieczne do zarejestrowania działalności (sale, pomieszczenia socjalne), prawnych uwarunkowań prowadzenia działalności edukacyjnej w gospodarstwach rolnych, optymalnego wykorzystania zasobów gospodarstw rolnych do celów edukacyjnych, cywilnej odpowiedzialności właścicieli oraz możliwości wsparcia finansowego działalności gospodarstw edukacyjnych na terenach wiejskich.

2.9.3. LGD

Pracownicy PODR będą kontynuować ścisłą współpracę z LGD w obszarze budowania strategii rozwoju oraz wdrażania konkretnych działań. Poprzez informację i doradztwo przekazywana będzie wiedza na temat roli i znaczenia działalności LGD oraz możliwości uzyskania wsparcia finansowego dzięki aplikacjom składanym w LGD. Planowane w strategiach wsparcie dotyczyć będzie działalności pozarolniczej oraz przedsięwzięć kulturalno-oświatowych realizowanych na obszarach wiejskich.

Organizacja konkursów

- **Najlepsza zagroda edukacyjna**

Konkurs „Najlepsza zagroda edukacyjna” organizowany będzie po raz pierwszy w 2016 r. - pierwsza edycja konkursu na szczeblu wojewódzkim.

Idea agroturystycznych gospodarstw edukacyjnych sprawdziła się w krajach Unii Europejskiej zapewniając dodatkowe źródło dochodu rolników oraz podnosząc poziom świadomości ogółu społeczeństwa na temat życia wiejskiego i gospodarki żywnościowej. Nowoczesne podejście do edukacji czyni gospodarstwo rolne atrakcyjnym miejscem do prowadzenia zajęć dydaktycznych integrujących teorię z praktyką w zakresie wielu przedmiotów. Swobodna wiejska przestrzeń, obecność zwierząt, mnogość zapachów, smaków i dźwięków dostarcza mnóstwo bodźców poznawczych i emocjonalnych korzyści. Oferta edukacyjna gospodarstw wiejskich jest obiecującym nowym kierunkiem działalności uzupełniającym podstawowe źródła dochodu mieszkańców wsi, ale też spełniającym szerzej rozumianą misję społeczną. W sytuacji gdy coraz więcej dzieci nie posiada wcale lub ma fałszywe wyobrażenie na temat źródeł pochodzenia żywności, tego typu gospodarstwa mają szansę wywołać lepsze zrozumienie wsi i wytworzenie osobistej relacji ogółu społeczeństwa z rolnictwem. W dłuższej perspektywie przyczyni się to do ochrony rolniczej bioróżnorodności i zrównoważonego korzystania z obszarów wiejskich.

Zestawienie liczbowe nieodpłatnych usług doradczych z ww. tematów planowanych na 2016 rok

Lp.	Forma realizacji i zakres tematyczny*	Liczba realizacji formy zadania	Odpowiedzialny
	DORADZTWO w zakresie:	3065	
	Turystyka wiejska i agroturystyka	1902	Kierownik Działu PWGDiA
1.	Uwarunkowania prawne prowadzenia działalności agroturystycznej i turystyki wiejskiej	1444	Kierownik Działu PWGDiA
a.	obowiązki podatkowe	348	

b.	wymagania Prawa Budowlanego	227	
c.	odpowiedzialność cywilna kwatero dawców wiejskich	271	
d.	ubezpieczenia społeczne i zdrowotne	260	
e.	wymagania sanitarne	338	
2.	Kategoryzacja wiejskiej bazy noclegowej	194	
3.	Innowacje w kreowaniu i zarządzaniu produktami turystyki wiejskiej	264	
	Zagrody edukacyjne	526	Kierownik Działu PWGDiA
1.	Zagrody edukacyjne jako rodzaj działalności gospodarczej	526	Kierownik Działu PWGDiA
a.	prawne uwarunkowania prowadzenia działalności edukacyjnej w gospodarstwach rolnych	144	
b.	wykorzystanie zasobów gospodarstw rolnych do celów edukacyjnych	155	
c.	odpowiedzialność cywilna właścicieli	115	
d.	możliwości wsparcia finansowego działalności gospodarstw edukacyjnych na terenach wiejskich	112	
	LGD	637	Kierownik Działu PWGDiA
1.	Tworzenie lokalnych strategii rozwoju	76	Kierownik Działu PWGDiA
2.	Wsparcie finansowe dla rozpoczynających lub rozwijających działalność gospodarczą.	561	
	KONKURSY	1	Kierownik Działu PWGDiA
1.	Najlepsza zagroda edukacyjna	1	Kierownik Działu PWGDiA

2.10. Współdziałanie w realizacji zadań wynikających z programów rolnośrodowiskowych oraz programów działań mających na celu ograniczenie odpływu azotu ze źródeł rolniczych

Prowadzenie doradztwa w zakresie:

2.10.1. Program rolnośrodowiskowy

Środki z PROW 2007-2013 ukierunkowane były na ochronę przyrody i środowisko obszarów wiejskich i przewidziano je do wykorzystania między innymi w działaniu program rolnośrodowiskowy. Program ten miał na celu ocalenie cennych siedlisk przyrodniczych i zachowanie gatunków roślin i zwierząt na takim poziomie, aby zapewnić zachowanie bioróżnorodności. Każde z działań miało na celu korzystny wpływ na przyrodę poprzez zachowanie tradycyjnych sposobów użytkowania, jak i zatrzymanie postępującej degradacji siedlisk. Na Podkarpaciu było bardzo duże zainteresowanie tymi działaniami. Zobowiązanie rolnośrodowiskowe trwa 5 lat. W związku z częstymi zmianami rozporządzeń regulującymi warunki realizacji programu, zasady realizacji i przyznawanie pomocy w ramach programów rolnośrodowiskowych, rolnicy potrzebują doradztwa i informacji w tym zakresie.

W 2016 r. PODR będzie nadal świadczył doradztwo dla rolników realizujących program rolnośrodowiskowy w ramach PROW 2007-2013.

2.10.2. Program rolnośrodowiskowo-klimatyczny

Głównym celem PROW 2014-2020 jest poprawa konkurencyjności rolnictwa, zrównoważone zarządzanie zasobami naturalnymi i działania w dziedzinie klimatu oraz zrównoważony rozwój terytorialny obszarów wiejskich. Program rolnośrodowiskowo-klimatyczny jest skierowany do producentów rolnych, którzy chcą przyczynić się do poprawy jakości środowiska i zachowania walorów przyrodniczych obszarów wiejskich.

Świadczone doradztwo będzie uwzględniało działania przyczyniające się do zrównoważonego gospodarowania gruntami (w celu ochrony gleb, wód i klimatu), ochronę cennych siedlisk przyrodniczych i zagrożonych gatunków ptaków, różnorodność krajobrazu oraz ochronę zagrożonych zasobów genetycznych lokalnych roślin i zwierząt gospodarskich, a także ochronę różnorodności krajobrazu.

Będziemy doradzać rolnikom jak prowadzić gospodarstwo, aby pozyskać środki finansowe na realizację programów rolnośrodowiskowo-klimatycznych.

2.10.3. Natura 2000

W województwie podkarpackim 32% powierzchni objęte jest Naturą 2000, stąd zachodzi potrzeba doradzania rolnikom jak prowadzić gospodarstwa, na obszarze chronionym. W większości na tych terenach dominują małe gospodarstwa co sprzyja zachowaniu różnorodności biologicznej, ale też wywołuje zapotrzebowanie na doradztwo w tym zakresie. Na obszarach tych obowiązują lub są tworzone plany zadań ochronnych lub plany ochrony, które określają wymogi obligatoryjne i fakultatywne dotyczące zalecanego sposobu gospodarowania.

PODR będzie świadczyć doradztwo z zakresu obowiązujących zasad gospodarowania na obszarach Natura 2000.

2.10.4. Problemy klimatyczne

Kwestia zmian klimatycznych to obecnie jeden z najważniejszych problemów środowiskowych, społecznych i gospodarczych. Za główną przyczynę tych zmian uważa się wzrost stężenia gazów cieplarnianych, takich jak: dwutlenek węgla, metan czy podtlenek azotu, które uzależnione są także od produkcji rolniczej. Praktyki zapobiegające i przeciwdziałające utracie substancji organicznej poprzez wspieranie upraw wieloletnich, wprowadzanie nowych i ochronę starych zadrzewień śródpolnych, użytków ekologicznych, trwałych użytków zielonych może przyczynić się do zmniejszenia stężenia CO₂ w atmosferze.

Aby zmniejszyć emisję podtlenku azotu ważna jest racjonalizacja stosowania nawozów azotowych – prowadzenie nawożenia w oparciu o plany nawozowe i na podstawie potrzeb nawozowych uprawianych roślin. Działalność doradcza będzie uwzględniać praktyki zapobiegające i przeciwdziałające utracie substancji organicznej.

2.10.5. Dyrektywa azotanowa

Dyrektywa azotanowa – Dyrektywa Rady 91/676/EWG w sprawie ochrony wód przed zanieczyszczeniem powodowanym przez azotany pochodzące ze źródeł rolniczych.

Dyrektywa azotanowa ma na celu ochronę jakości wód przez zapobieganie przedostawaniu się azotanów pochodzenia rolniczego do wód gruntowych i powierzchniowych oraz zachęcanie do stosowania dobrej praktyki rolniczej. Dotyczy ona w szczególności: racjonalnego nawożenia użytków zielonych, przechowywania nawozów naturalnych, gospodarki wodno-ściekowej, rolniczego wykorzystania ścieków i osadów ściekowych. W działalności doradczej będziemy skupiać się na zagadnieniach dotyczących ochrony wód przed zanieczyszczeniami pochodzącymi ze źródeł rolniczych.

2.10.6. Dyrektywa wodna

Ramowa Dyrektywa Wodna (Dyrektywa 2000/60/WE) ma na celu ochronę i poprawę jakości wody. Ustanawia ona zasady, które mają powstrzymać pogarszanie się stanu wód i osiągnięcie dobrego stanu rzek, jezior i wód podziemnych.

Działając na rzecz ochrony wód będziemy świadczyć doradztwo w zakresie gospodarowania w strefie ochronnej ujęć wody oraz stref buforowych wzdłuż cieków wodnych.

Zestawienie liczbowe nieodpłatnych usług doradczych z ww. tematów planowanych na 2016 rok

Lp.	Forma realizacji i zakres tematyczny*	Liczba realizacji formy zadania	Odpowiedzialny
	DORADZTWO w zakresie:	8314	
	Program rolnośrodowiskowy	2544	Kierownik Działu SPZ
1.	Prawidłowe zmianowanie w rolnictwie zrównoważonym	397	Kierownik Działu SPZ
a.	Badania gleby i plany nawozowe	397	
2.	Dobór roślin poplonowych w pakiecie ochrona gleb i wód	461	
3.	Podstawowe zabiegi pielęgnacyjne w sadach tradycyjnych	161	
4.	Realizacja wymogów pakietów przyrodniczych	1275	
5.	Wymagania odnośnie roślin uprawianych w pakiecie zachowanie zagrożonych zasobów genetycznych roślin w rolnictwie	104	
6.	Procedury i terminy rozpoczęcia i realizacji pakietu zachowanie zagrożonych zasobów genetycznych zwierząt w rolnictwie	146	
	Program rolnośrodowiskowo-klimatyczny	2611	Kierownik Działu SPZ
1.	Prawidłowe zmianowanie w rolnictwie zrównoważonym	342	Kierownik Działu SPZ
a.	Badania gleby i plany nawozowe	342	
2.	Dobór roślin poplonowych w pakiecie ochrona gleb i wód	428	
3.	Podstawowe zabiegi pielęgnacyjne w sadach tradycyjnych	161	
4.	Realizacja wymogów pakietów przyrodniczych	1356	
5.	Wymagania odnośnie roślin uprawianych w pakiecie zachowanie zagrożonych zasobów genetycznych roślin w rolnictwie	163	
6.	Procedury i terminy rozpoczęcia i realizacji pakietu zachowanie zagrożonych zasobów genetycznych zwierząt w rolnictwie	161	
	Natura 2000	643	Kierownik Działu SPZ
1.	Zasady gospodarowania na obszarze Natura 2000	532	Kierownik Działu SPZ
2.	Plany ochrony i plany zadań ochronnych	111	
a.	Wymogi obligatoryjne i fakultatywne	111	
	Problemy klimatyczne	1485	Kierownik Działu SPZ
1.	Praktyki zapobiegające i przeciwdziałające utracie substancji organicznej.	1485	Kierownik Działu SPZ
a.	Zachowanie trwałych użytków zielonych	738	

b.	Poprawa bilansu materii organicznej	343	
c.	Optymalizacja nawożenia	404	
	Dyrektywa azotanowa	772	Kierownik Działu SPZ
1.	Racjonalne nawożenie użytków rolnych	269	Kierownik Działu SPZ
2.	Przechowywanie nawozów naturalnych	283	
3.	Gospodarska wodno-ściekowa	130	
4.	Rolnicze wykorzystanie ścieków i osadów ściekowych	90	
	Dyrektywa wodna	259	Kierownik Działu SPZ
1.	Gospodarowanie w strefie ochronnej ujęć wody	147	Kierownik Działu SPZ
2.	Strefy buforowe wzdłuż cieków wodnych	112	

2.11. Prowadzenie analiz przemian w zakresie poziomu i jakości produkcji rolniczej i funkcjonowania gospodarstw rolnych oraz upowszechnianie wyników tych analiz w pracy doradczej

Prowadzenie doradztwa w zakresie:

2.11.1. Prowadzenie produkcji rolnej w oparciu o orientację rynkową

W nowych warunkach rynkowych w jakich obecnie funkcjonują gospodarstwa, w których konkurują nie tylko na rynku krajowym, ale również na wspólnym rynku unijnym, na pierwszy plan przed pytaniem: co produkować? wysuwa się pytanie: jak sprzedać? Rolnicy muszą często podejmować decyzję o zmianie sposobu zarządzania gospodarstwem, aby podporządkować produkcję pod potrzeby potencjalnych klientów. Dlatego doradztwo w tym temacie zostanie ukierunkowane na wskazywanie potrzeby gospodarowania z uwzględnieniem analizy sytuacji na rynkach zbytu, poczynając od tych lokalnych poprzez krajowe, a także zagraniczne oraz wprowadzanie elementów marketingowych. W doradztwie z tego zakresu wykorzystywane będą okresowe analizy cen na rynkach płodów rolnych.

2.11.2 Funkcjonowanie i rozliczania podatków w rolnictwie

Doradztwo z zakresu funkcjonowania i rozliczania podatków w rolnictwie ukierunkowane będzie na przybliżenie rolnikom podstaw prawnych funkcjonowania podatków, zwrócenie uwagi z jakiego tytułu powstaje obowiązek podatkowy oraz przybliżenie sposobu rozliczania podatków (zwłaszcza podatku VAT na zasadach ogólnych). Przy prowadzeniu tego rodzaju doradztwa będzie wykorzystywany opracowany w wydaniu broszurowym „Informator o podatkach, ulgach i opłatach w rolnictwie”.

2.11.3. Potrzeba zawierania oraz korzyści z ubezpieczeń w rolnictwie

W zakresie funkcjonowania ubezpieczeń w rolnictwie w doradztwie uwzględnione będą zagadnienia związane z korzyściami wynikającymi z zawarcia ubezpieczeń. Szczególną uwagę zwrócimy na potrzebę ubezpieczania upraw w kontekście ponoszonych dużych strat spowodowanych niekorzystnymi zjawiskami atmosferycznymi.

2.11.4. Możliwości wsparcia finansowego inwestycji w rolnictwie, przetwórstwie rolno-spożywczym i rybactwie śródlądowym z udziałem kredytów preferencyjnych

Wielu rolników, aby móc rozwijać swoje gospodarstwa potrzebuje wsparcia zewnętrznego czy to w postaci dotacji czy też kredytu. Dlatego, w doradztwie został uwzględniony temat wsparcia inwestycji w rolnictwie z udziałem preferencyjnego kredytowania. Rolnik zostanie szczegółowo zapoznany z możliwościami oraz zasadami udzielenia kredytu preferencyjnego w warunkach realizacji inwestycji w konkretnym gospodarstwie. Oferta doradztwa w tym zakresie będzie skierowana także do przetwórstwa rolno-spożywczego i rybactwa śródlądowego.

2.11.5. Funkcjonowanie cen na rynku rolnym

Doradztwo z zakresu funkcjonowania cen na rynku płodów rolnych obejmie rolników, a także podmioty gospodarcze, które na bieżąco poszukują informacji o cenach płodów rolnych. Będzie ono polegało na analizie cen w różnych podmiotach i pomocy w wyborze najkorzystniejszej oferty popytowej lub podażowej. W doradztwie z tego zakresu będą wykorzystane zestawienia cen w różnych podmiotach województwa podkarpackiego, zebrane w ramach prowadzonych monitoringów.

Ponadto na podstawie prowadzonej ewidencji przychodów i rozchodów w gospodarstwie, można będzie przeprowadzić wstępną analizę jego działalności.

Zestawienie liczbowe nieodpłatnych usług doradczych z ww. tematów planowanych na 2016 rok

Lp.	Zakres tematyczny	Liczba	Odpowiedzialny
	DORADZTWO w zakresie:	6343	
1.	Prowadzenie produkcji rolnej w oparciu o orientację rynkową	412	Kierownik Działu E
2.	Funkcjonowanie i rozliczania podatków w rolnictwie:	2025	Kierownik Działu E
a.	Podatek rolny i leśny	740	
b.	Podatek dochodowy od działów specjalnych produkcji rolnej	311	
c.	Podatek VAT w rolnictwie	974	
3.	Potrzeba zawierania oraz korzyści z ubezpieczeń w rolnictwie:	1943	
a.	Ubezpieczenia obowiązkowe	1143	
b.	Ubezpieczenia dobrowolne	800	
4.	Możliwości wsparcia finansowego inwestycji w rolnictwie, przetwórstwie rolno spożywczym i rybactwie śródlądowym z udziałem kredytów preferencyjnych	395	
5.	Funkcjonowanie cen na rynku rolnym:	1037	
a.	Ceny płodów rolnych	542	
b.	Ceny środków do produkcji	495	

	POZOSTAŁE	531	
1.	Prowadzenie ewidencji przychodów i rozchodów w gospodarstwie rolnym	531	

3. DZIAŁALNOŚĆ ODPLATNA

Podkarpacki Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Boguchwale poza działalnością statutową finansowaną z dotacji będzie również prowadził działalność odpłatną zgodnie art. 4 ust. 4, art. 13 ustawy z dnia 22 października 2004 roku o jednostkach doradztwa rolniczego (tekst jednolity Dz. U. z 2013 r., poz. 474) oraz Zarządzeniem Nr 9/2015 Dyrektora Podkarpackiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Boguchwale z dnia 12 marca 2015 r. w sprawie podania do wiadomości jednolitego tekstu cennika usług wykonywanych odpłatnie przez Podkarpacki Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Boguchwale.

W Programie Działalności na 2016 r. uwzględniono planowane ilości w zakresie szkoleń, planów przedsięwzięć inwestycyjnych, wniosków kredytowych, kalkulacji rolniczych, planów nawożenia dla gospodarstwa rolnego oraz wniosków i biznesplanów.

Pozostała działalność odpłatna realizowana będzie zgodnie z obowiązującym cennikiem.

3.1. Działalność szkoleniowa

Lp.	Szkolenia dla rolników i innych mieszkańców obszarów wiejskich prowadzone odpłatnie, w zakresie:	Liczba realizacji formy zadania	Odpowiedzialny
1.	Szkolenie z zakresu stosowania środków ochrony roślin	69	Kierownik Działu MDSiW
a.	Szkolenie w zakresie doradztwa dotyczącego środków ochrony roślin:	2	
a1.	Szkolenie podstawowe – 24 godziny	2	
a2.	Szkolenie uzupełniające – 7 godzin	0	
b.	Szkolenia w zakresie stosowania środków ochrony roślin sprzętem naziemnym, z wyłączeniem sprzętu montowanego na pojazdach szynowych oraz innego sprzętu montowanego w kolejnictwie:	67	
b1.	Szkolenie podstawowe – 14 godzin	32	
b2.	Szkolenie uzupełniające – 7 godzin	35	

3.2. Opracowywanie planów przedsięwzięć inwestycyjnych i wniosków kredytowych oraz kalkulacji rolniczych

Lp.	Opracowywanie planów przedsięwzięć inwestycyjnych i wniosków kredytowych pod potrzeby kredytowania preferencyjnego i komercyjnego, kalkulacji rolniczych	Liczba realizacji formy zadania	Odpowiedzialny
1.	Plany przedsięwzięć inwestycyjnych i wniosków kredytowych pod potrzeby kredytowania preferencyjnego i komercyjnego	16	Kierownik Działu E
a.	dla gospodarstw rolnych	16	

3.3. Opracowanie planu nawożenia dla gospodarstwa rolnego

Lp.	Opracowanie planu nawożenia dla gospodarstwa rolnego	Liczba realizacji formy zadania	Odpowiedzialny
1.	Opracowanie planu nawożenia dla gospodarstwa rolnego	8	Kierownik Działu SPR

3.4. Opracowywanie wniosków i biznesplanów

Lp.	Działanie	Przygotowanie wniosku o pomoc	Przygotowanie planu rozwoju gospodarstwa	Przygotowanie wniosku o płatność	Odpowiedzialny
	Działania PROW 2007-2013				
1.	Płatności rolnośrodowiskowe	2515	0	0	Kierownik Działu SPZ
	Działania PROW 2014-2020				
1.	Płatności rolnośrodowiskowo-klimatyczne	1279	569	0	Kierownik Działu SPZ
2.	Rolnictwo ekologiczne	151	48	0	
3.	Premia dla rozpoczynających działalność pozarolniczą	35	31	0	Kierownik Działu PWGDiA
4.	Rozwój usług rolniczych	6	6	0	
5.	Przetwórstwo i marketing produktów rolnych	3	3	0	
6.	Premia dla młodych rolników	30	30	0	Kierownik Działu E
7.	Modernizacja gospodarstw rolnych	50	50	0	
8.	Restrukturyzacja małych gospodarstw	100	100	0	
	Wnioski i biznesplany dla innych działań				
1.	Płatności bezpośrednie	45000	0	0	Kierownik Działu E

4. DOSKONALENIE ZAWODOWE KADRY DORADCZEJ PODR W BOGUCHWALE

4.1. Udział pracowników w formach szkoleniowych organizowanych przez inne jednostki, tj. uczelnie, instytuty, ośrodki specjalistyczne (szkolenia, kursy zawodowe, kursy internetowe, konferencje, wystawy, studia podyplomowe itp.)

W celu należytego przygotowania kadry do właściwego wykonania zadań doradczych w 2016 roku, Ośrodek będzie podejmował działania zmierzające do podniesienia zakresu i poziomu wiedzy pracowników doradztwa rolniczego, korzystając m.in. z oferty szkoleniowej Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie na 2016 r.

Ponadto stosownie do potrzeb planowany jest udział pracowników PODR w szkoleniach, kursach zawodowych, konferencjach i innych formach szkoleniowych organizowanych przez instytucje komercyjne, firmy szkoleniowe i uczelnie wyższe.

4.2. Udział pracowników w szkoleniach organizowanych przez PODR

Przygotowanie kadry doradczej Ośrodka do wykonywania pracy na najwyższym poziomie merytorycznym, spełniającym oczekiwania rolników oraz mieszkańców obszarów wiejskich wymaga również prowadzenia działań związanych z podnoszeniem kwalifikacji pracowników przez Podkarpacki Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Boguchwale.

W tym celu w 2016 r. organizowane będą kursy zawodowe, warsztaty i szkolenia prowadzone w siedzibie oraz na Polu doświadczalnym Ośrodka, skierowane do pracowników merytorycznych, jak też doradców świadczących usługi w terenie.

5. REALIZACJA DZIAŁAŃ PROW 2014-2020

W związku z trudnym do przewidzenia terminem wejścia w życie projektowanych przepisów dotyczących działań w ramach PROW 2014-2020, Program Działalności PODR w Boguchwale na 2016 rok jest elastyczny i może być aktualizowany w trakcie jego realizacji.

Z chwilą wprowadzenia rozporządzeń określających warunki i tryb przyznawania oraz wypłaty pomocy finansowej w ramach uruchamianych działań PROW 2014-2020, PODR w Boguchwale będzie realizował w tym zakresie usługi doradcze, informacyjne i szkoleniowe.

Ponadto, Ośrodek będzie podejmował działania umożliwiające przystępowanie do konkursów oraz realizację programów ogłaszanych w ramach działań PROW 2014-2020.

6. WSPÓŁPRACA Z INSTYTUCJAMI, ORGANIZACJAMI OTOCZENIA ROLNICTWA MAJĄCA NA CELU POPRAWĘ KONKURENCYJNOŚCI GOSPODARSTW ROLNYCH ORAZ POPRAWĘ JAKOŚCI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW WSI

Mając na uwadze skuteczność i efektywność rozwoju obszarów wiejskich, Podkarpacki Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Boguchwale będzie współpracował z wieloma instytucjami i organizacjami z otoczenia rolnictwa. Współpraca będzie sprzyjać podejmowaniu przez rolników określonych decyzji co do zmian w gospodarowaniu, stymulowaniu procesów przekształceń w strukturze gospodarczej i ich metodach działania. Warto podkreślić, że współpraca dotyczyła będzie wielu instytucji, w tym. m.in. banków, giełd, firm ubezpieczeniowych, rynków hurtowych, samorządów, ANR, ARiMR, ARR, KRUS, fundacji i stowarzyszeń.

7. INNE ZADANIA ZLECONE

1. Podkarpacki Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Boguchwale przy merytorycznej współpracy z Instytutem Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej – Państwowym Instytutem Badawczym w Warszawie prowadził będzie w 2016 r. rachunkowość rolną wg systemu Polski FADN w 270 gospodarstwach.

Stały nadzór merytoryczny oraz organizacyjny nad realizacją działania będzie sprawował Dział Ekonomiki. Przy bieżącej współpracy z IERiGŻ – PIB planujemy w 2016 r.:

- przeprowadzić dobór gospodarstw do współpracy w oparciu o sporządzone w gospodarstwach ankiety rozmiarów produkcji oraz zaakceptować w systemie RDR te, które spełniają wymagania planu doboru na rok 2017,
- określić strukturę doboru gospodarstw do współpracy na 2017 r.,
- prowadzić książki rachunkowości rolnej w gospodarstwach rolników,
- prowadzić obowiązującą dokumentację w Biurze Rachunkowym i przekazywać ją do Instytutu – zaktualizowaną Ewidencję gospodarstw rolnych w ramach Polskiego FADN zawierającej wykaz gospodarstw uczestniczących w badaniach PL FADN i wykaz doradców z przydzielonymi gospodarstwami do współpracy,
- sporządzić sprawozdania:
 - z realizacji zadań w 2015 r.,
 - z wizyt doradców w gospodarstwach rolnych w 2015 r.,
- sporządzić oświadczenia koordynatora o liczbie gospodarstw, z których zostaną dostarczone pliki z danymi,
- wyposażyć pracowników w terenie w niezbędne do prowadzenia rachunkowości materiały: książki do prowadzenia rachunkowości, instrukcje i wyjaśnienia metodyczne,
- przekazywać doradcom ds. PL FADN potrzebne druki i dokumenty:
 - oświadczeń rolników o wyrażeniu zgody na prowadzenie rachunkowości i przetwarzania danych,
 - zakresów obowiązków pracy doradcy ds. PL FADN,
- sprawować nadzór merytoryczny nad doradcami ds. PL FADN zbierającymi dane rachunkowe w 2016 roku i zakańczającymi książki rachunkowe za 2015 r. w zakresie:
 - ✓ prowadzenia kontroli pracy doradców ds. PL FADN,
 - ✓ prowadzenia szkoleń i konsultacji dla doradców w zakresie rachunkowości rolnej PL FADN,

- ✓ udzielania odpowiedzi doradcom ds. PL FADN na pytania dotyczące zapisów w książkach rachunkowych,
 - ✓ przeprowadzania szkoleń indywidualnych dla doradców z obsługi programu do wprowadzania danych rachunkowych oraz wykonywania testów kontrolnych,
 - ✓ kontrolowania danych rachunkowych wprowadzonych do komputera z danymi zawartymi w zestawie książek,
 - ✓ weryfikowania danych zawartych w 270 raportach indywidualnych,
- udzielać wyjaśnień i odpowiedzi na postawione przez Instytut pytania w kwestii dotyczącej zbierania danych rachunkowych i spraw organizacyjnych badań,
 - nadzorować samokształcenie doradców poprzez kursy learningowe.

2. W 2016 r. PODR w Boguchwale będzie realizował zadania Sieci na rzecz innowacji w rolnictwie i na obszarach wiejskich, w tym zadania brokera innowacji. Celem głównym SIR jest wspieranie innowacji w rolnictwie, produkcji żywności, w leśnictwie i na obszarach wiejskich. Sieć na rzecz innowacji w rolnictwie i na obszarach wiejskich funkcjonować będzie w ramach Krajowej Sieci Rozwoju Obszarów Wiejskich (podsieć KSOW) i będzie miała charakter otwarty. Uczestnikami Sieci mogą być wszystkie podmioty zaangażowane w rozwój rolnictwa i obszarów wiejskich. Funkcjonowanie struktury organizacyjnej KSOW w tym SIR i realizacja zadań Sieci, w szczególności plany działania, w latach 2014-2020 będą finansowane ze środków Pomocy Technicznej PROW 2014-2020. Cele realizowane będą poprzez: szkolenia, spotkania informacyjne, doradztwo, konferencje organizowane poprzez doradców we współpracy z rolnikami, przedsiębiorcami działającymi na obszarach wiejskich oraz jednostkami naukowo-badawczymi.

8. PROJEKTY

Podkarpacki Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Boguchwale będzie pozyskiwał fundusze unijne z nowej perspektywy finansowej poprzez opracowywanie wniosków o pomoc i przystępowanie do konkursów oraz realizację programów ogłaszanych w ramach działań PROW 2014-2020.